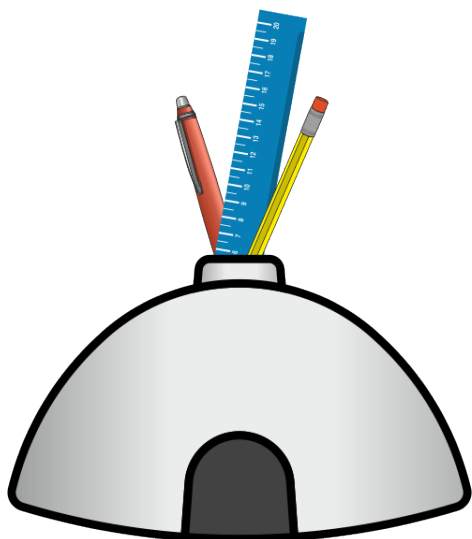

Escola Forn d'Anells

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	2
1.1 NORMATIVA	3
1.2 PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ	4
1.3 MISSIÓ I OBJECTIUS GENERALS DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	4
2. DADES DEL CENTRES I CONTEXTUALITZACIÓ	5
3. DIAGNOSI I RESULTATS.....	6
3.1 VALORS I ACTITUDS.....	6
3.1.1 COEDUCACIÓ	6
3.1.2 EDUCACIÓ INTERCULTURAL	7
3.1.3 EDUCACIÓ PER LA PAU	9
3.1.4 EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	10
3.1.5 EDUCAR EN EL RESPECTE.....	12
3.1.6 EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT	13
3.1.7 EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	14
3.1.8 INCLUSIÓ.....	18
3.2 RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	20
3.2.1 ABSENTISME	20
3.2.2 CONFLICTES GREUS	22
3.2.3 GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	23
3.3 ORGANITZACIÓ DE CENTRE.....	26
3.3.1 ACOLLIDA.....	26
3.3.2 COMUNICACIÓ	28
3.3.3 ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS	29
3.3.4 NORMA.....	31
3.3.5 PARTICIPACIÓ	32
4. OBJECTIUS.....	34
5. ACTUACIONS PREVISTES.....	35
5.1 VALORS I ACTITUDS.....	35
5.2 RESOLUCIÓ DE CONFLICTES.....	36
5.3 ORGANITZACIÓ DE CENTRE	37
6. PLANIFICACIÓ.....	39
7. INDICADORS	47

1. INTRODUCCIÓ

En el marc d'una societat tecnològicament complexa, culturalment diversa, socialment líquida i econòmicament desequilibrada amb canvis permanents, importants moviments migratoris i noves i preocupants formes d'exclusió, entenem la convivència, no la simple coexistència, com la necessària relació entre persones basada en xarxes de sentit compartit.

L'escola és el reflex de la societat i, alhora, és un espai privilegiat on tots els ciutadans i ciutadanes adquireixen uns coneixements i uns hàbits de socialització i de relació amb els altres. Un dels seus objectius bàsics ha de ser ensenyar i aprendre a viure i conviure; ha de fomentar i liderar la convivència, tant a l'interior del centre educatiu com al seu entorn immediat.

La Unió Europea es defineix per un model econòmic basat en el coneixement i la competitivitat, però alhora orientat a un creixement sostenible i a la consecució d'una major i millor cohesió social.

Aquest equilibri situa els respectius sistemes educatius dels països de la Unió Europea en un difícil repte: preparar ciutadans eficaços i justos, capaços de respondre i de sobreviure a les exigències d'una societat competitiva i de comprometre's a participar-hi d'acord amb un compromís i uns valors que ens portin a una millor cohesió social i a una bona convivència.

Conviure significa viure plegats i en bona relació. La convivència demana la formació integral de la persona i es fonamenta en els valors de la pluralitat, la participació democràtica, la inclusió social, la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència, la gestió positiva de conflictes i la cultura de pau. La convivència comporta una consciència de la pròpia identitat que implica l'acceptació de l'altre i un sentit de pertinença i contribució personal a la societat.

Per educar en la convivència, cal posar l'accent en les relacions, en tot allò que ens uneix més que en les diferències. Per això cal potenciar espais oberts i compartits —tant des d'un punt de vista social i cultural com intergeneracional— que facilitin el coneixement i el reconeixement de les persones que viuen en el mateix poble, barri o ciutat per potenciar la confiança mútua i propiciar la conversa, el diàleg i la reflexió.

És bàsic, per a la convivència, parlar molt i escoltar més i fer-ho amb un to optimista i positiu. El diàleg suposa tenir una actitud d'escolta activa i estar disposat a canviar d'opinió davant els arguments de l'altre. Els lligams afectius són elements bàsics per a la construcció de personalitats equilibrades. En la convivència no es dona un simple contacte passiu, una coincidència en un espai; l'altre hi és present, ens importa i genera emocions i sentiments.

D'altra banda, el conflicte és inevitable i forma part de les relacions socials d'una societat oberta i complexa. Cal afrontar cada conflicte des de la singularitat, evitant les generalitzacions i a partir de la gestió positiva dels conflictes. Aquests són els fonaments d'una escola inclusiva i d'una educació intercultural que han de contribuir a garantir la igualtat i a respectar la diversitat en una societat més cohesionada i menys exclouent.

En aquest sentit, són moltes les bones pràctiques en matèria de convivència que els centres educatius de Catalunya han anat desenvolupant de manera individual o amb el suport de programes existents. Els programes de competència social, apostant per l'enfortiment intrapersonal i interpersonal de l'alumnat, o bé la implementació de la mediació com a estratègia de gestió positiva dels conflictes, però també com a cultura de centre capaç de millorar les relacions, són alguns exemples.

El Projecte de convivència és l'instrument on es reflecteixen les accions que el centre docent desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

El Projecte de Convivència ha de respondre a les necessitats concretes de cada centre. Per aquest motiu, en comptes d'estipular directrius fixes, el Departament d'Educació posa a l'abast de tots els centres educatius

una aplicació informàtica amb elements de diagnosi, orientacions i recursos per elaborar un projecte que respongui a la necessitat percebuda col·lectivament de millorar el clima escolar i contribuir així a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat.

Més enllà de les mesures parcel·lades, hem d'avançar cap a un plantejament integral i global de la convivència, partint d'un procés d'aprenentatge col·lectiu i amb una organització que gestioni, articuli i doni sentit tant a les actuacions com als processos.

Per aquest motiu, les accions que s'hi proposen poden ser abordades des de nivells diferents (valors i actituds, resolució de conflictes i marc organitzatiu) i adreçades a l'aula, al centre o a l'entorn, amb el benentès que la permeabilitat entre aquests tres àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, creences, actituds i hàbits relacionals. També recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes i de crear una atmosfera de treball i de convivència segura i saludable.

Aquest document recull els continguts de l'aplicació informàtica que el Departament d'Educació posa a l'abast dels centres per a l'elaboració del Projecte de convivència.

1.1 **NORMATIVA**

- La **Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig**, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.
- La **Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre**, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.
- La **Llei 12/2009, del 10 de juliol**, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.
- El **Decret 279/2006, de 4 de juliol**, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenguin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.
- El **Decret 102/2010, de 3 d'agost**, d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.
- La **Resolució ENS/585/2017**, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.
- La **Resolució EDU/1753/2020**, de 16 de juliol, per la qual es modifica la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins del marc del projecte educatiu de centre incorpora, entre d'altres modificacions, l'ampliació del termini màxim per a l'elaboració i implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius fins al 30 de juny de 2021.

A més d'aquesta normativa general, a cada tema que es desenvolupa es recull una normativa específica.

1.2 PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ

Els principis d'actuació d'un projecte de convivència són:

- La participació i la corresponsabilització de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn per tal d'aconseguir una actuació compartida i coherent, eficaç i eficient, fonamentada en una cultura dialògica i intercultural, basada en l'acord i la norma i concretada amb fermesa, rigor i afecte.
- L'actuació global i integral perquè amb mesures parcel·lades no s'aconsegueix un clima necessari per a la convivència. Cal un plantejament integral i coordinat de tota la comunitat educativa, partint d'un procés d'aprenentatge col·lectiu i amb una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos.
- La descentralització perquè cal que les decisions siguin contextualitzades. Un projecte de convivència ha de respondre a una necessitat percebuda col·lectivament, ha de ser flexible i ha de ser fruit d'un procés d'aprenentatge dels diferents agents educatius d'un territori.
- La normalitat, per tal d'adoptar, sempre que sigui possible, les propostes més clares, més properes i més integradores.
- La millora constant de les actuacions, a fi de donar una resposta ajustada a les necessitats més greus i més urgents i establir els instruments i els indicadors que permetin anar ajustant les estratègies, les actuacions i els recursos per a la consecució dels objectius.

1.3 MISSIÓ I OBJECTIUS GENERALS DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

Missió

El Projecte de convivència té com a missió contribuir a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat.

Objectius generals

- Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.
- Ajudar cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.
- Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.
- Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.
- Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.

2. DADES DEL CENTRE I CONTEXTUALITZACIÓ

DADES DEL CENTRE

Codi:	17001346
Nom:	Forn d'Anells
Titularitat:	Públic
Adreça:	c. Salvador Espriu, 6
Telèfon:	972476331
Adreça Electrònica:	b7001346@xtec.cat

CONTEXTUALITZACIÓ

L'escola es troba entre el centre històric i la part nova del poble. Està ubicada on abans hi havia el camp de futbol de Fornells i al costat de la via del tren. Està envoltada de cases unifamiliars i de zones enjardinades. Les famílies són majoritàriament catalanoparlants del poble o que treballen a Girona o rodalies i viuen al poble.

Hi ha algunes famílies residents a pobles de les rodalies. Les famílies majoritàriament són d'un nivell socioeconòmic mitjà. Es una escola d'una línia, amb dos grups desdoblats. L'escola participa activament en la vida social i cultural del poble, del teixit productiu, així com en activitats proposades des de l'AFA i l'entorn més immediat com una font d'enriquiment pel mateix treball escolar, tot fomentant l'esperit de col·laboració. També participa de les activitats proposades a través de l'Ajuntament, la Diputació o el Consell Comarcal del Gironès que s'escauen.

3. DIAGNOSI I RESULTATS

3.1 VALORS I ACTITUDS

Accions proactives, afavoridores de la convivència que contribueixen a crear un bon clima escolar, ajuden a fer que l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món, i propicien l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.

S'hi poden desenvolupar els temes següents:

- Coeducació
- Educació intercultural
- Educació per la pau
- Educació socioemocional
- Educar en el respecte
- Educar en l'esforç i la responsabilitat
- Educar en la gestió positiva dels conflictes
- Inclusió

3.1.1 COEDUCACIÓ

Què és la coeducació?

La coeducació és l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de les nenes i els nens, i de les noies i els nois, independentment del seu sexe, orientació afectivosexual, identitat o expressió de gènere, potenciant així la igualtat real d'oportunitats.

La coeducació cerca l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de gènere, sexe o orientació afectivosexual i el respecte de la diversitat de l'alumnat.

Introducció

La coeducació proporciona, tant a l'alumnat com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere i transformar-les en relacions més justes i plurals.

Aquesta acció educativa requereix un canvi de mirada que permeti revisar l'enfocament de continguts, els mètodes d'ensenyament i també els aspectes organitzatius.

Caldrà dissenyar intervencions socioeducatives que sensibilitzin tota la comunitat educativa per tal que es prengui consciència dels elements que generen desigualtats per raó de gènere, sexe o orientació afectivosexual i, per tant, esdevinguin agents de transformació.

Una bona acció coeducadora, tant en l'àmbit de centre com d'aula i entorn, és fonamental per prevenir la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, d'identitat o d'expressió de gènere, per reduir conductes de risc i per facilitar la detecció prematura de relacions abusives.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, és el referent de coeducació i perspectiva de gènere del claustre del Pla Les Escoles Lliures de Violència (Pla LELV).

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- B Incorporem l'enfocament coeducatiu als continguts curriculars.
- C Promovem la participació i la relació de tot l'alumnat de manera igualitària i lliure d'estereotips.

- F Potenciem la participació de tot l'alumnat en igualtat de condicions i d'oportunitats.

Punts forts

- A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte i la no discriminació per raons de sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o per orientació afectivosexual.
- A Sensibilitzem el claustre sobre la importància d'una acció educativa que potenciï la igualtat d'oportunitats entre nois i noies.
- A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills i filles en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.
- B Incorporem la coeducació i la prevenció de la violència masclista o homòfoba als diferents documents de centre.
- C Disposem d'una estructura organitzativa que afavoreix el treball de la coeducació en el centre.
- C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar els valors de la igualtat de gènere i de les relacions igualitàries.
- D Disposem d'estratègies per implicar les famílies en la necessitat del treball en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista.
- D Ens coordinem amb les entitats de l'entorn per promoure la coeducació.
- D Implementem els protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
- E Planifiquem estratègies de prevenció de les desigualtats de gènere i relacions d'abús de poder.
- G Garantim un ús no sexista dels espais del centre.
- H Formem la comunitat escolar en coeducació, en la prevenció de la violència masclista o per raons d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.
- I Recollim i divulguem les bones pràctiques realitzades en coeducació.

Punts febles

- B Participem en xarxes de centres que treballen en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.
- J Avaluem el funcionament dels processos i actuacions del projecte coeducatiu i ho recollim en la memòria anual del centre.

3.1.2 EDUCACIÓ INTERCULTURAL

Definició

L'Educació intercultural és una resposta pedagògica a l'exigència de preparar a la ciutadania perquè pugui desenvolupar-se en una societat plural i democràtica. Té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones i el dret a la diferència en un marc de valors convivencials compartits, tot promovent espais de relació i inclusió. Així mateix, promou l'ús de la llengua catalana en un marc plurilingüe com un element de cohesió i igualtat d'oportunitats.

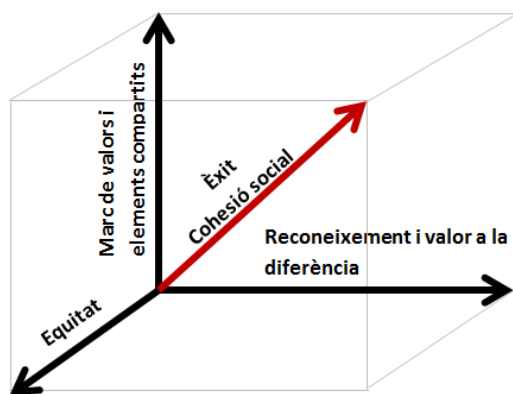
Introducció

Les societats actuals es caracteritzen per una alta complexitat i pluralisme. De la bona gestió d'aquesta pluralitat en depèn, en part, el grau de cohesió i inclusió. L'educació per a la convivència s'ha de basar en les relacions de confiança i reconeixement mutu. No és suficient partir d'un context de tolerància, ja que aquest concepte no implica necessàriament reconèixer i valorar a l'altre, ni tampoc obre la porta a una construcció compartida basada en el diàleg i la convivència.

A Catalunya, on les onades migratòries s'han produït en els darrers 15 anys s'ha anat teixint un model intercultural que vol construir un futur compartit i cohesionat. Ser ciutadans d'una societat multicultural requereix una nova manera d'entendre el món i unes competències per viure-hi.

Els tres eixos bàsics sobre els quals s'ha de basar aquest model intercultural són:

- La igualtat d'oportunitats, tant en l'accés com en el procés, i les altes expectatives de tots els alumnes, el que anomenaríem **equitat**. En aquest sentit, cal recordar que l'educació ha estat i ha de seguir sent el principal element d'ascensió social.
- El **reconeixement i valor de la diferència** com una forma d'igualar-nos en dignitat, però també de créixer i conèixer sumant des de les singularitats que tots tenim. Només és possible generar vincles i filiacions, si partim de reconeixent-nos com a iguals quant a drets i obligacions, com a persones que formem part d'un projecte comú. En aquest sentit és necessari promoure un currículum intercultural que proporcioni aquelles habilitats i capacitats que ens permeti viure i conèixer en una societat plural. També cal que acompanyem bé el nostre alumnat en la construcció de la seva pròpia singularitat o identitat, una identitat de pertinença múltiple amb arrels i sentit de pertinença al territori, combinant diferents elements culturals i lingüístics, capaços d'adoptar criteris que ajudin a prendre decisions i a gestionar complexitats, evitant així futurs replegaments identitats o radicalitzacions.
- Promovent un **marc de valors i elements compartits** que configuren també una identitat col·lectiva. En aquest sentit cal remarcar allò que ens fa més iguals que diferents i promoure els valors i drets propis d'una societat democràtica. Així mateix hem d'entendre la llengua catalana no només com un element d'igualtat d'oportunitats sinó també com un element de cohesió.

Aquests eixos han de tenir com a base la interrelació i ens han de conduir a un **espai de convivència i cohesió** entesa com el procés d'incorporació del conjunt de grups socials o culturals en una societat, des d'una perspectiva inclusiva. Les relacions inclusives comporten un conjunt d'actituds i actuacions que afecten i impliquen per igual a autòctons i nouvinguts.

Tanmateix, en els centres educatius es produeixen situacions de racisme, de les quals participa el propi sistema educatiu, per la qual cosa convé incorporar la perspectiva antiracista per tal de visibilitzar i lluitar contra aquestes situacions, donant veu, entre d'altres iniciatives, a les possibles víctimes.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha de garantir el respecte de tot l'alumnat, especialment amb el que presenta circumstàncies d'especial vulnerabilitat o diversitat (d).

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Potenciem des de l'acció tutorial el reconeixement a la diferència i la diversitat cultural.
- C Promovem la inclusió a l'aula de tot l'alumnat.
- D Disposem d'estratègies per treballar els valors i elements comuns.

Punts forts

- A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació intercultural.
- B Plantegem el currículum de les diferents àrees i matèries des d'una perspectiva intercultural.

- B Recollim l'educació intercultural en els documents del centre.
- C Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per promoure l'educació intercultural.
- C Establim propostes d'actuacions específiques a l'alumnat per conèixer i respectar la diversitat social i cultural i per promoure les relacions interpersonals.
- D Gestionem la diversitat de creences i manifestacions culturals de l'alumnat i les seves famílies.
- D Participem en programes socioeducatius de l'entorn.
- F Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'Educació Intercultural.
- G Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació intercultural i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts febles

- A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en el valor de la interculturalitat.
- B Coneixem i participem en xarxes de centres que promouen els valors de l'educació intercultural.
- E Formem el professorat per a l'adquisició de la competència intercultural.

3.1.3 EDUCACIÓ PER LA PAU

Què és l'educació per la pau?

L'educació per la pau té com a objectiu fomentar una cultura de pau i no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i millorar la vida de totes les persones.

Si considerem la pau no només com a no-violència, no-guerra, sinó com un estat de convivència en què les persones puguin establir entre elles relacions d'harmonia, bo i formant societats lliures i equitatives, l'educació per a la pau està conformada per tots els valors, comportaments, pràctiques, actituds, sentiments i creences que acaben construint la pau, que esdevé un valor èticosocial per ella mateixa.

Introducció

L'articulació de la vida en comú, en pau i harmonia, requereix formació individual i col·lectiva, de l'evolució professional i la posada en pràctica d'accions concretes com a ciutadans i ciutadanes que formem part d'un món complex i globalitzat.

La convivència és el valor primordial de tota societat desenvolupada que conrea la pau, és a dir, d'aquella societat que assumeix el conflicte com a oportunitat i utilitza el diàleg per resoldre les qüestions que es poden plantejar quotidianament. Ara mateix és un dels objectius més valuosos en un món on les distàncies s'escurcen, però els desequilibris tendeixen a augmentar.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, en el seu article 2 sobre Principis rectors del sistema educatiu, estableix que el sistema educatiu, en el marc dels valors definits per la Constitució i per l'Estatut, es regeix, entre altres, pel principi general del foment de la pau i el respecte dels drets humans.

Així doncs, és imprescindible que els currículums de les diferents etapes incloguin transversalment i, a l'hora explicitin, els continguts propis de l'Educació per a la Pau, entenent-la com aquella que té la pau com a objectiu a l'hora que educa en favor o en pro de la pau, per tal de contribuir a la construcció d'una societat fonamentada en els valors propis d'una cultura de pau.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha de vetllar perquè el projecte educatiu del centre i les programacions de les àrees i matèries incorporin, entre d'altres, el vector de la ciutadania democràtica i consciència global (b) amb voluntat de formar persones compromeses i capaces de promoure canvis i afrontar reptes.

Marc normatiu

DIAGNOSI**Punts molt forts**

- A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar en la pau i els drets humans.
- B Estimulem el compromís personal de l'alumnat en els valors de l'educació per la pau.
- C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar la cultura de la pau i el respecte als drets humans entre l'alumnat.
- C Promovem accions i estratègies per fomentar l'educació per la pau i la divulgació dels drets humans entre els membres de la comunitat escolar.
- G Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació per la pau entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts forts

- A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació per a la pau i els drets humans en els processos educatius.
- A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en la pau i el respecte als drets humans.
- B Coneixem i participem en xarxes de centres que fomentin la cultura de la pau i el respecte als drets humans.
- B Recollim en els documents de centre el valor de l'educació per la pau.
- C Incorporem continguts d'educació per la pau en el currículum de les diverses àrees.
- D Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure l'educació per la pau.
- D Establim propostes d'actuació específiques per fomentar l'educació per la pau i els drets humans entre l'alumnat.
- D Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixen els valors convivencials.
- E Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies a través de l'acció tutorial en l'educació per la pau.
- E Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn la cultura de la pau i el coneixement dels drets humans.
- F Recollim i difonem les bones pràctiques i els recursos utilitzats per promoure la cultura de la pau i els drets humans.

3.1.4 EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL**Què és l'educació socioemocional?**

Entenem per educació socioemocional la que permet capacitar de conèixer i reconèixer les pròpies emocions i les dels altres, i saber expressar-les, utilitzar-les i gestionar-les de manera positiva. Això permet adquirir unes adequades actituds personals que ajudaran a establir i mantenir bones relacions amb els altres i a viure en societat.

L'educació socioemocional ha de facilitar també el treball cooperatiu i la gestió positiva dels conflictes, de tal manera que es contribueixi a generar un bon clima de convivència. En aquest sentit, un ambient relacional positiu, amb vincles de confiança i suport, pot facilitar que l'aprenentatge sigui més significatiu, interessant i engrescador i, conseqüentment, l'èxit educatiu de tots els nens i les nenes.

Introducció

L'educació socioemocional pretén potenciar el desenvolupament de les competències socioemocionals com a element essencial per a la formació integral dels alumnes. Segons Rafael Bisquerra, les competències socioemocionals es poden estructurar en cinc grans blocs:

- Consciència emocional: implica percebre els propis sentiments i emocions, ser capaç d'identificar-los i de posar-los nom (por, enuig, alegria...).
- Regulació emocional: permet gestionar les emocions de manera apropiada, tant per prevenir estats

emocionals negatius (l'ansietat, l'estrès, la depressió...) com per generar emocions positives (l'alegria, l'amor, l'humor...). Requereix de l'autocontrol de les emocions (impulsivitat, ira, violència...)

- Autonomia emocional: facilita l'autogestió personal, en la qual intervenen diversos elements com l'autoestima, l'autoconeixement, la capacitat de demanar ajuda, la resiliència o l'autoeficàcia emocional, entesa com la capacitat de generar les emocions desitjades.
- Competència social: comporta mantenir bones relacions amb altres persones, el que implica dominar les habilitats socials bàsiques (saber disculpar-se, dir no...) i disposar de capacitat per a la comunicació efectiva, amb actituds prosocials i de cooperació. L'assertivitat, entesa com la capacitat de saber defensar les pròpies idees acceptant i respectant alhora les dels altres, és també una habilitat important per desenvolupar la competència social.
- Competències per a la vida i el benestar: ens permeten organitzar la nostra vida de forma sana i equilibrada, facilitant-nos experiències de satisfacció o benestar. Algunes d'aquestes competències són la capacitat de fixar-se objectius realistes, prendre decisions de manera operativa, exercir la ciutadania de forma compromesa i solidària, gaudir del propi benestar i transmetre'l als qui ens envolten, etc.

L'objectiu de l'adquisició de les competències socioemocionals és la presa de consciència d'un mateix i la millora de les condicions de les relacions interpersonals i, per tant, de la convivència dins els centres educatius. Disposar de mecanismes per millorar les competències socioemocionals dels alumnes, com, per exemple, l'empatia, per ser capaç de posar-se en el lloc de l'altre, o bé l'assertivitat, per fer front a la pressió de grup, els ajudarà a conèixer positivament i a gestionar els conflictes en un marc de respecte i de valors democràtics. També pot facilitar la prevenció de l'assetjament, de conductes violentes o de la pertinença a grups de risc.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha de promoure dins el projecte de convivència mesures que assegurin el màxim benestar per als infants i adolescents, així com la cultura del bon tracte envers aquests (c).

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures i estratègies per educar emocionalment l'alumnat.
- B Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures i estratègies per potenciar la competència social en l'alumnat.
- D Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar l'educació socioemocional entre l'alumnat.
- D Treballem la competència comunicativa des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.
- E Potenciem la competència comunicativa de l'alumnat.
- E Utilitzem metodologies que afavoreixen els valors convivencials i l'educació socioemocional.

Punts forts

- A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació socioemocional en els processos educatius.
- A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar socioemocionalment.
- B Impliquem les famílies en la valoració de la comunicació com a eina per a la millora de les relacions intrapersonals i interpersonals.
- B Recollim en els documents de centre la necessitat de treballar els valors de l'educació socioemocional.

- C Promovem accions i estratègies per fomentar l'educació socioemocional i la comunicació entre els membres de la comunitat escolar.
- C Treballem l'educació socioemocional des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.
- D Establim propostes d'actuació específiques per fomentar els valors de l'educació socioemocional entre l'alumnat.
- E Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure la millora de la competència social i de les relacions interpersonals.
- F Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'educació sociemocional.
- G Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'educació socioemocional.
- H Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació socioemocional entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts febles

- C Coneixem i participem en xarxes de centres que treballin els programa d'educació emocional i competència social.
- F Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació socioemocional.

3.1.5 EDUCAR EN EL RESPECTE

Què entenem per respecte?

El respecte s'entén com l'actitud de reconeixement dels drets de les persones i la valoració de la seva identitat, opinió i manera de pensar, i constitueix el principi bàsic per viure i conviure en societat. La manca de respecte pot generar conflictes en tots els àmbits: personal, familiar, escolar, etc.

Introducció

En les relacions humanes, el respecte es manifesta en una forma de mirar i de tractar els altres. La persona respectuosa és atenta i s'apropa als altres, però mantenint una certa distància, sense envair-la. En aquest sentit, el respecte es troba a les antípodes de la indiferència (la distància absoluta) i de la violència (la manca total de distància). En una societat diversa, rica i intercultural, cal advocar pel diàleg com a forma bàsica de respecte. El diàleg autèntic es fonamenta en una actitud d'interès envers l'altre i tot allò que ens pot aportar.

Tot i la seva importància, malauradament, sovint trobem actituds ben diferents al carrer, als mitjans de comunicació o als entorns escolars, com la manca de diàleg, crits, insults, indiferència... Des dels centres educatius cal oferir models positius i tenir el respecte com a component transversal de totes les activitats. Per fer possible una bona convivència, és necessari potenciar el respecte cap a un mateix, cap als altres i cap al medi on vivim.

- **Respecte a un mateix.** Respectar-se un mateix és atendre i satisfer les pròpies necessitats, conèixer i valorar les pròpies qualitats i valors, i acceptar els errors. Només aprenent a respectar-se un mateix es pot respectar, valorar i acceptar les diferències i els errors dels altres.
Seria convenient, doncs, que des dels centres educatius es promogués entre l'alumnat que el respecte a un mateix no ha de dependre de l'opinió o el reconeixement dels altres. Una bona autoestima permet a l'alumnat ser positiu, tenir confiança en si mateix i en els altres, la qual cosa facilita els aprenentatges, les relacions socials i proporciona benestar.
- **Respecte als altres.** Educar en el respecte suposa l'acceptació i el reconeixement de les altres persones, dels seus drets i la seva forma de pensar. En els centres educatius s'han d'establir unes normes clares que garanteixin el respecte entre tots els membres de la comunitat escolar. També s'ha de garantir l'expressió de les opinions i creences en un marc de llibertat i respecte, evitant qualsevol tipus de discriminació per motius de discapacitat física o psíquica, origen ètnic, racial o nacional, sexe, identitat de gènere o orientació afectivosexual.
Cal una atenció especial al reconeixement i el respecte que els alumnes han de tenir cap als professors i les famílies. En alguns centres educatius, hi ha casos en què es manifesta el poc reconeixement i respecte d'alguns alumnes cap als docents. A part del que suposa com a manca

d'un valor humà fonamental, aquest fet també pot comportar que considerin irrellevant allò que el professor els està ensenyant, desaprofitin les classes i baixin el seu rendiment escolar. Aquest fet no és casual, sinó que beu de la imatge social que, algunes vegades, es té dels docents, i en particular de la que algunes famílies transmeten als seus fills.

En aquest sentit és important fer veure a les famílies la importància de mantenir el respecte mutu i els beneficis que aporta als seus fills el respecte cap als professors. L'espai [Famílies](#) del web del Departament d'Educació aporta orientacions i recursos sobre com orientar a les famílies en aquest tema.

- **Respecte al món.** Finalment, s'ha de fomentar el valor del respecte envers el món: ensenyar l'alumnat a valorar i tenir cura del seu entorn més proper, la natura i el medi ambient.

Per a tal fi, cal implicar l'alumnat en la cura dels materials (llibres, estris, agenda, etc.) i del espais comuns, tant del centre (aules, passadissos, menjador, etc.) com de l'entorn (places, carrers, mobiliari, etc.).

De la mateixa manera cal potenciar la sostenibilitat, en el sentit de proveir el millor possible l'avui sense posar en perill els recursos del demà, i el respecte al medi ambient desenvolupant programes o projectes com la reutilització de materials escolars i llibres, el reciclatge de materials, la reducció del consum energètic (aigua dels lavabos, llums innecessàries, etc.).

En el marc del Projecte de Convivència, el respecte entre els diversos membres de la comunitat educativa constitueix un valor fonamental per tal d'aconseguir un bon clima de centre i l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha de garantir el respecte de tot l'alumnat, especialment amb el que presenta circumstàncies d'especial vulnerabilitat o diversitat (d).

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- B Participem en xarxes de centres que promouen el valor del respecte. B Planifiquem activitats tutorialis que facilitin el respecte entre l'alumnat.
- B Recollim el valor del respecte en els documents del centre.
- C Treballem el respecte entre l'alumnat des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.
- F Vetllem perquè l'alumnat tingui cura del material i les instal·lacions.
- G Promovem accions que potenciïn el coneixement i el respecte envers l'entorn.
- H Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació en el respecte.

Punts forts

- A Planifiquem activitats amb l'alumnat que fomentin el respecte cap a un mateix.
- A Sensibilitzem el claustre sobre el valor del respecte com a principi bàsic per tal de garantir un bon clima de convivència en els centres educatius.
- A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en el respecte.
- C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar el respecte i el compromís cívic en el nostre alumnat.
- C Promovem accions i estratègies per afavorir el valor del respecte entre els membres de la comunitat escolar.
- D Ens coordinem amb les entitats de l'entorn per promoure el respecte.
- D Promovem accions i estratègies per potenciar el respecte de l'alumnat cap al professorat.
- D Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixen el respecte entre l'alumnat.
- E Fomentem una actitud de respecte de l'alumnat envers el professorat i altres professionals del centre.
- E Promovem accions i estratègies per afavorir el valor del respecte entre i cap a l'alumnat.

- F Promovem accions de respecte cap als espais físics del centre i del seu entorn.
- G Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn el valor del respecte.
- H Recollim i difonem les bones pràctiques i els recursos utilitzats per promoure el respecte en la comunitat escolar.
- I Avaluem les mesures i actuacions realitzades en el centre per promoure el respecte i ho recollim en la memòria anual.

3.1.6 EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT

Què entenem per esforç i responsabilitat ?

L'esforç és la capacitat que tenim de treballar durant un temps continuat per aconseguir uns objectius determinats. En l'àmbit escolar, l'esforç constitueix la base fonamental perquè l'alumnat obtingui un major rendiment. El valor de l'esforç els ajudarà a ampliar al màxim les capacitats que porten dins per obtenir uns millors resultats. També els permetrà vèncer i superar els obstacles en els diferents àmbits de la seva vida. Entenem per responsabilitat la capacitat de dur a terme els compromisos adquirits i d'assumir les conseqüències dels seus actes. En l'àmbit escolar, es tractaria, doncs, d'aconseguir que l'alumnat es comprometí en el procés d'aprenentatge, és a dir, que sabés quins són els seus deures i dur-los a terme de la forma més autònoma possible.

Introducció

Sovint, els infants i joves, influïts pels mitjans de comunicació, pensen que l'èxit es pot aconseguir de forma fàcil i ràpida, a partir de la sort o d'altres circumstàncies. Aquesta idea de vegades es reforça per part d'algunes famílies i centres educatius que, amb una actitud excessivament paternalista, faciliten que els alumnes tinguin allò que volen sense gaire esforç i evitant-los el fracàs. Cal que contrarestem aquesta falsa idea de l'èxit fàcil i continuem incidint en el fet que les fites o objectius només es poden assolir a partir de l'esforç, la responsabilitat i la capacitat de superació.

Dins l'entorn escolar, l'esforç i la responsabilitat s'haurien de concretar en el compromís de l'alumnat amb el seu procés d'aprenentatge. En aquest sentit, la responsabilitat comporta establir uns objectius, comprometre's i esforçar-se per tal d'assolir-los. També hauria d'implicar la consolidació de l'hàbit d'estudi, tant a l'escola com a casa, així com el fet d'aprendre a compaginar el temps de lleure amb el de les obligacions. Cal tenir en compte que l'esforç és el resultat d'un procés en el qual també intervé la motivació perquè l'alumnat assoleixi els seus objectius. Conèixer-ne els interessos i despertar-ne la motivació facilitarà aquest procés.

L'esforç no sempre és garantia d'èxit. Les diferents capacitats i habilitats que puguin tenir els nostres alumnes també són factors decisius. Per aquest motiu, cal ajudar l'alumnat perquè conegui i assumeixi les pròpies limitacions i toleri la frustració quan no assoleixi les seves fites. A més, els resultats de l'esforç no sempre són visibles a curt termini i cal engrescar-los perquè siguin constants.

És important també fer veure a les famílies la importància de l'esforç i la responsabilitat com un mitjà per assolir, en general, qualsevol objectiu i, en concret, els escolars. L'espai [Famílies](#) del web del Departament d'Educació aporta orientacions i recursos sobre com orientar les famílies en aquest tema.

D'altra banda, en l'àmbit social, cal prendre consciència que tots plegats formem part d'una societat que promulga una sèrie de drets, però que també exigeix el compliment d'un seguit de deures i responsabilitats. En aquest sentit, convé que en els centres educatius s'incideixi en la necessitat d'implicar l'alumnat en el món en què viuen, de convertir-los en ciutadans actius i compromesos. Experiències com el [Servei comunitari](#) constitueixen un bon instrument per promoure aquests hàbits i capacitats pròpies de la competència social i ciutadana.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha de vetllar perquè el projecte educatiu del centre i les programacions de les àrees i matèries incorporin, entre d'altres, el vector de la ciutadania democràtica i

consciència global (b) amb voluntat de formar persones compromeses i capaces de promoure canvis i afrontar reptes.

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en l'esforç i la responsabilitat.
- A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació en els valors de l'esforç i la responsabilitat i la implicació de la comunitat escolar en els processos educatius.
- A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en els valors de l'esforç i la responsabilitat.
- B Desenvolupem en el currículum de les diverses àrees continguts per treballar l'esforç i la responsabilitat.
- B Participem en xarxes de centres que promouen els valors de l'esforç i la responsabilitat, i el compromís cívic.
- B Recollim en els documents del centre el foment de l'esforç i la responsabilitat per aconseguir els objectius educatius.
- C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes de foment de l'educació en valors i el compromís cívic en el nostre alumnat.
- C Establim propostes d'actuació específiques per fomentar el valor de l'esforç, la responsabilitat i el compromís cívic.
- C Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixin l'assumpció del valor de l'esforç i la responsabilitat de l'alumnat.
- D Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació en l'esforç i la responsabilitat.
- D Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per promoure l'esforç, la responsabilitat i el compromís cívic.
- D Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'esforç i la responsabilitat.
- E Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant del valor de l'esforç i la responsabilitat.

Punts forts

- F Avaluem les mesures destinades a fomentar els valors entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.

3.1.7 EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES

Què entenem per gestió positiva dels conflictes?

Segons la cultura de pau, la cultura de mediació i també des del paradigma restauratiu, el **conflicte** és consubstancial a la naturalesa humana, en si mateix no és ni positiu ni negatiu i dependrà de les nostres estratègies per donar-li resposta que un conflicte podrà esdevenir una oportunitat. Una altra cosa és la violència, que és un intent de resolució d'un conflicte mitjançant l'ús de la força. El fet que puguem convertir els conflictes en oportunitats dependrà de la nostra capacitat de respondre-hi de manera positiva, pacífica i no-violenta.

L'educació en la **gestió positiva de les relacions i els conflictes** proposa, en primer lloc, repensar conceptes clau sobre convivència, per exemple: separar conflicte de violència, diferenciar provenció de prevenció, conèixer què és la pau positiva i la importància de la proactivitat, i identificar els valors de base que s'hi relacionen: respecte, participació, horitzontalitat, inclusió, diferència i honestedat.

En segon lloc, qüestionar-nos sobre com interpretem les conductes desafiantes o disruptives, la importància

que li donem a la creació de relacions, la millora del sentiment de pertinença i a la creació d'entorns amables on tothom pugui desenvolupar-se com a persona.

I, en tercer lloc, el desenvolupament d'habilitats i competències de gestió relacional positiva, i l'aprenentatge de metodologies i pràctiques concretes que ens permetin actuar d'acord amb aquests valors.

Introducció

L'**Enfocament Restauratiu Global** (en endavant, ERG) constitueix un marc per a la gestió de les relacions que es fonamenta en els valors i principis de la justícia restaurativa i la cultura de pau (el respecte, la inclusió, la participació, l'honestedat i la pau positiva), que aporta processos específics per a la superació de models de gestió relacional fonamentats en el domini-submissió i el control. Es desenvolupa a diverses escales i impacta en la cultura de l'organització (model, valors i normes) que l'acull, i promou la cura relacional, la superació de totes les violències (culturals, estructurals i directes), la reparació i la cultura de pau.

Promoure l'ERG entre els membres de la comunitat educativa facilita les eines i estratègies per ser coherents amb els valors que promou, amb la pau positiva i amb el canvi de mirada individual i institucional. Podem estructurar el desenvolupament de l'ERG en tres nivells:

El **primer nivell** es basa en **construir relacions i promoure la creació de grup (provenció)** amb l'objectiu de facilitar el coneixement mutu, la confiança, la comunicació, l'estima i la cooperació entre tots els membres de la comunitat promovent una cultura de centre restaurativa, pacífica i resiliència. L'ERG proposa el **cercle** com la metodologia de base. Tot i que hi ha molts tipus de cercle, en destaquem els **cercles proactius**:

- El **temps de cercle** és una metodologia de cercle molt estructurada amb unes fases ben concretes (benvinguda i introducció de l'objecte per parlar, ronda d'entrada, activitat relacional/mescla, activitat principal, reflexió, activitat energitzant i ronda de tancament), que promou el coneixement mutu, la flexibilització relacional, el respecte i la participació activa. Es pot utilitzar a tutoria però també en qualsevol matèria.
- El **cercle de paraula o de diàleg** ofereix un espai on tothom té veu i és escoltat en relació amb qualsevol tema que ocupi o preocupi el grup. Són cercles per promoure el coneixement mutu, compartir idees sobre el funcionament del mateix grup, sobre qualsevol temàtica i/o matèria que s'estigui treballant, per avaluar el grup o per preparar accions futures.

Els cercles generen connexions prosocials com a factors de protecció respecte a conductes de discriminació i exclusió, donen veu a totes les persones, promouen l'escolta i el respecte a la diferència i milloren la confiança, la seguretat i el sentiment de pertinença del grup, on tothom se sent escoltat i tingut en compte.

El **segon nivell** se centra en mantenir i reparar, si cal, les relacions incloent-hi totes les intervencions quotidianes per a la gestió positiva de les relacions i el conflicte. Malgrat l'ús dels cercles i altres estratègies preventives i proactives, sabem que el conflicte apareixerà, les **pràctiques responsives informals** ens permetran donar resposta a la situació des de la participació, el respecte i la reparació del dany, si és el cas (vegeu el tema **Gestió i resolució positiva dels conflictes**, en el nivell de Resolució de conflictes d'aquest document).

El **tercer nivell** es refereix específicament a la reparació en resposta a conflictes greus, davant els quals, en determinades circumstàncies i condicions (voluntariat, valoració de l'EAP i/o de l'orientador/a del centre), es pot oferir una **pràctica responsiva formal** (reunions restauratives amb les persones protagonistes i una o dues persones formades en la conducció d'aquests processos i, si el cas ho requereix, amb persones de la comunitat), i sempre en un pla d'igualtat entre les parts i amb una finalitat empoderadora de la víctima (vegeu el tema **Conflictes greus**, en el nivell de Resolució de conflictes d'aquest document).

En qualsevol cas, **les característiques** de tot **procés restauratiu**, davant un conflicte, sigui greu o no, són:

- la voluntarietat,
- la confidencialitat (excepte en situacions on hi hagi una situació de risc personal),
- l'autogestió: les persones afectades són les que decideixen com resoldre el conflicte.

I els **indicadors de viabilitat** que cal tenir en compte de qualsevol procés restauratiu són:

- l'acceptació de responsabilitat,
- el desig de reparar,
- el desig de ser reparat.

En definitiva, l'**Enfocament Restauratiu Global (ERG)** ofereix eines que pretenen millorar la convivència a través de la creació de vincles, de fer comunitat i abordar el conflicte des de la reparació del dany i el restabliment de les relacions personals. A més, l'ERG promou la participació de tot l'alumnat implicat en un conflicte, sigui directament o indirectament, en processos que els permeten responsabilitzar-se de les seves accions i comprometre's en les solucions.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha de fomentar entre la comunitat educativa la utilització de mètodes de resolució pacífica de conflictes amb enfocament restauratiu (d).

Per a més informació, consulteu [Petit manual ERG](#) a la XTEC, concretament:

Dossier 0. Introducció del petit manual de l'ERG en l'àmbit educatiu
Dossier 1. Canvi de mirada i idees clau
Dossier 2. Cercles proactius

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, actuacions concretes per afavorir que els alumnes desenvolupin les competències per conviure i l'educació en la gestió positiva dels conflictes.
- B Desenvolupem en el currículum de les diverses àrees continguts per educar en la gestió positiva dels conflictes.
- B Incorporem l'educació en la gestió positiva dels conflictes i l'enfocament restauratiu i la mediació al Projecte educatiu i a la resta de documents del centre.
- C Estimulem el compromís de l'alumnat amb l'educació en la gestió positiva dels conflictes per fomentar la prevenció a l'aula.
- C Implementem els protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació.
- D Disposem d'activitats i projectes de centre que promouen l'educació en la gestió positiva dels conflictes.
- D Potenciem les xarxes de suport entre l'alumnat per educar la gestió positiva dels conflictes entre iguals.
- F Utilitzem estratègies i metodologies d'aula que afavoreixen l'educació en la gestió positiva del conflicte.
- H Impulsem des de totes les àrees la gestió dels conflictes d'aula mitjançant estratègies de gestió positiva.

Punts forts

- A Impliquem les famílies en l'educació en la gestió positiva dels conflictes dels seus fills i filles.
- A Sensibilitzem el claustre en la necessitat d'educar en la gestió positiva dels conflictes.

- D Ens coordinem amb les entitats culturals, esportives i de lleure per fomentar l'educació en la gestió positiva dels conflictes.
- E Disposem d'un projecte de mediació o altres iniciatives de foment de la convivència i de resolució pacífica dels conflictes que orienta i organitza les actuacions corresponents per a tots els membres del centre.
- E Tenim en compte els recursos del territori per educar en la gestió positiva dels conflictes.
- F Fem participar la xarxa de suport entre iguals en l'educació de la gestió positiva dels conflictes.
- G Disposem d'estratègies concretes per a implicar les famílies en l'educació en la gestió positiva dels conflictes en l'àmbit de l'aula.
- G Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió positiva de conflictes.
- H Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació amb la gestió positiva dels conflictes i l'enfocament restauratiu i la mediació.
- I Avaluem el funcionament dels processos per educar en la gestió positiva dels conflictes i del servei de mediació i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts febles

- B Ens coordinem amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques sobre l'educació en la gestió positiva dels conflictes.
- C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar l'educació en la gestió positiva dels conflictes i l'enfocament restauratiu i la mediació.
- E Disposem en el grup-classe d'alumnat format en el programa de mediació escolar o en altres iniciatives de foment de la convivència i de resolució pacífica dels conflictes.
- F Participem en les trobades de convivència i mediació del territori per fomentar el treball en xarxa.

3.1.8 INCLUSIÓ

Què és l'educació inclusiva?

L'educació inclusiva és aquella que ofereix a tots els infants i joves altes expectatives d'èxit educatiu, independentment de les seves característiques, necessitats o discapacitats, i l'oportunitat de créixer i aprendre conjuntament compartint experiències i situacions d'aprenentatge.

Introducció

L'educació inclusiva és juntament amb la cohesió social un dels principis fonamentals del sistema educatiu català.

La inclusió suposa una millora evolutiva respecte a la idea d'integració. Quan es parla d'integració es pretén facilitar a l'alumnat els suports necessaris perquè pugui participar en el programa del centre educatiu. Es posa l'accent, doncs, en l'adaptació de l'alumnat al centre i a l'entorn. La inclusió pretén que siguin els mateixos centres educatius els que s'adaptin a la diversitat de l'alumnat que tenen escolaritzat. Això implica identificar les barreres que dificulten l'aprenentatge, la socialització i la participació de l'alumnat i cercar-les, eliminar-les o minimitzar-les.

Un model d'escola inclusiva és el requisit previ i indispensable per a la construcció d'una societat inclusiva. D'acord amb el document "De l'escola inclusiva al sistema inclusiu" publicat pel Departament d'Educació el 2015, parlar d'una educació inclusiva implica concretar els següents principis:

- El reconeixement de la diversitat com un fet universal.
- El sistema inclusiu com l'única mirada possible per donar resposta a tots els alumnes.
- La personalització de l'aprenentatge perquè cada alumne pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats.
- L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret de tots els alumnes a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit.
- La participació i la coresponsabilitat per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte.

- La formació del professorat per promocionar oportunitats de creixement col·lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits.

En aquest context es defineix l'atenció educativa a l'alumnat com el conjunt de mesures i suports destinats a tots els alumnes, amb la finalitat que avancin en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa i la transició a la vida adulta, tot afavorint el seu desenvolupament personal i social, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

El sistema educatiu inclusiu promou l'atenció educativa a tots els alumnes i es fixa de forma especial en aquells alumnes amb un risc més gran de marginació o d'exclusió, fet que implica establir un seguiment i una actuació específics de la seva presència, participació i èxit.

La inclusió, més enllà de la provisió de serveis, comporta un canvi en les expectatives d'aprenentatge de tot l'alumnat, un reconeixement de les possibilitats d'aprendre els uns dels altres i un treball interactiu dels professionals per donar respostes adequades a les necessitats de l'alumnat.

Les mesures i els suports per a l'atenció educativa dels alumnes han de preveure el grau d'intensitat que correspongui: mesures i suports universals (adreçats a tots els alumnes), addicionals (per als alumnes que tenen circumstàncies personals singulars o de vulnerabilitat) i intensius (actuacions extraordinàries adaptades a la singularitat dels alumnes amb necessitats). L'educació inclusiva de tot l'alumnat crea nous marcs de convivència i genera noves complicitats que afavoreixen l'equitat i la cohesió social. És un valuós instrument per afrontar un dels reptes de les societats del segle XXI: avançar, col·lectivament, en la igualtat de drets i oportunitats de totes les persones, sense discriminacions per raons d'origen, de sexe o capacitat, des del respecte a l'heterogeneïtat, la coeducació, l'interculturalisme i la relativitat i interactivitat de les necessitats educatives, entre altres principis (Efrem Carbonell 2017).

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha de garantir el respecte de tot l'alumnat, especialment amb el que presenta circumstàncies d'especial vulnerabilitat o diversitat (d).

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte a la diversitat i la inclusió.
- B Desenvolupem un currículum inclusiu.
- B Recollim en els documents del centre els valors de l'escola inclusiva i les estratègies que facilitin la seva consecució.
- C Implementem l'ús dels protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació a fi d'evitar qualsevol tipus de discriminació.
- C Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.
- D Valorem i integrem tots els membres de la comunitat.
- E Disposem d'una estructura organitzativa en el centre que afavoreix l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.
- F Disposem de materials i recursos que facilitin l'atenció a la diversitat.
- G Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'educació inclusiva.
- H Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'educació inclusiva.
- I Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació inclusiva entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts forts

- A Sensibilitzem el claustre sobre la necessitat de treballar per una escola inclusiva que doni

- resposta a la diversitat de tot l'alumnat.
- A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills i filles en la inclusió i el respecte a la diversitat.
- B Participem en xarxes de centres que treballen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.
- C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes de foment de l'educació inclusiva.
- D Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en risc d'exclusió en el procés escolar i educatiu dels seus fills.
- D Ens coordinem amb institucions i entitats de l'entorn per promoure una educació inclusiva.

3.2 RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

Resolució de conflictes per abordar de manera efectiva les tensions inevitables del dia a dia i proposar accions i protocols per a la reconciliació entre les parts, reparar els danys i establir les bases per evitar-ne la repetició.

S'hi poden desenvolupar els temes següents:

- Absentisme
- Conflictes greus
- Gestió i resolució positiva dels conflictes

3.2.1 ABSENTISME

Què és l'absentisme?

L'absentisme és l'absència reiterada i no justificada, dins l'horari escolar, d'alumnat en edat d'escolarització obligatòria en el centre educatiu on està matriculat.

Introducció

El terme absentisme s'utilitza per expressar diferents situacions de ruptura escolar. Així, se sol emprar també per indicar situacions de desescolarització o abandonament escolar. És per això que cali aclarir aquests conceptes:

- No-escolarització: Fa referència al fet que els progenitors, els titulars de la tutela o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria no gestionin la plaça escolar corresponent sense una causa que ho justifiqui.
- Abandó escolar: Implica el cessament indefinit de l'assistència a la plaça escolar corresponent per l'infant o l'adolescent en període d'escolarització obligatòria. L'abandonament suposa una ruptura definitiva amb l'escola i els alumnes esdevenen desconeguts per a l'escola tot i estar-hi matriculats.
- Desescolarització: Fa referència a aquell alumnat que deixa d'estar matriculat en un centre educatiu.

Mentre que la no-escolarització sol produir-se en les primeres edats, l'abandó escolar i la desescolarització són problemàtiques més presents entre els 12 i els 16 anys.

L'absentisme té un gran ventall, des del puntual fins al crònic. El centre educatiu, amb la xarxa del seu entorn, n'ha de tenir en compte els diferents graus i tipus a l'hora de dissenyar protocols d'actuació.

Pel que fa a les causes, en alguns casos, l'absentisme pot expressar una actitud d'estranyament i desmotivació davant l'escola però també pot ser una forma de transgressió de les normes o de desvinculació enfront de la cultura escolar. En qualsevol cas, cal tenir en compte els factors de risc que poden afavorir l'aparició de casos d'absentisme i abandó escolar ja siguin de caràcter personal, familiar, contextual, curricular, etc. i que, a vegades, pot ser resultat d'una combinació d'aquests factors.

Malgrat això, les respostes davant l'absentisme no poden focalitzar-se en l'alumne/a absentista com a problema sinó en l'entorn en què es produeix, incidint i analitzant les causes de l'absentisme més enllà de

les intervencions normatives i reactives que poden acabar cronificant- lo. Els centres educatius, en el marc de la comissió de convivència, establiran un espai de coordinació per al tractament de l'absentisme escolar on participaran professionals externs del centre.

Els plans integrals d'intervenció s'han de situar i entendre en el marc d'una escola inclusiva, acollidora i oberta, lligats a projectes de millora d'estratègies metodològiques i organitzatives adreçades a facilitar la reincorporació de l'alumnat a l'aula.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha de promoure estratègies per identificar possibles situacions de risc o de violència contra l'alumnat i impulsar l'adopció de mesures d'intervenció en el marc dels protocols previstos pel Departament d'Educació (h).

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Sensibilitzem el claustre en la importància d'intervenir amb rapidesa i de forma coordinada davant situacions d'absentisme.
- B Estimulem el compromís de l'alumnat en el propi procés educatiu per afavorir la seva assistència.
- B Incorporem el principi general del dret i el deure a l'escolarització en el Projecte educatiu i a la resta de documents del centre.
- C Disposem de mecanismes àgils i eficaços per a la detecció i registre de les faltes d'assistència a classe.
- C Recollim en les NOFC una normativa clara i eficient referent a l'abordatge integral de l'absentisme.
- D Disposem de mecanismes per a la prevenció de l'absentisme.
- D Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure una dimensió educativa de la seva activitat a favor de la convivència.
- F Disposem d'un protocol de prevenció, detecció i intervenció sobre absentisme.
- G Afavorim un procés d'autoaprenentatge en relació amb l'absentisme.
- H Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió i resolució de casos d'absentisme.

Punts forts

- A Impliquem les famílies per evitar situacions d'absentisme. A Treballem la prevenció de l'absentisme.
- D Preveiem activitats d'acollida i adaptació per a l'alumnat que s'incorpora després d'un període d'absentisme.
- E Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la lluita contra l'absentisme.
- F Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en la lluita contra l'absentisme.
- I Avaluem les mesures i actuacions realitzades en el centre per fer front als casos d'absentisme i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts febles

- E Desenvolupem estratègies i actuacions per intervenir davant situacions d'absentisme escolar.

Punts molt febles

- B Ens coordinem amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques sobre la gestió i el tractament dels casos d'absentisme.
- C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per combatre l'absentisme.

3.2.2 CONFLICTES GREUS

Què entenem per conflictes greus?

Els conflictes greus son aquelles conductes tipificades com a **faltes greument perjudicials per a la convivència** en l'article 37 de la [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació](#); entre d'altres, indisciplina, injúries, amenaces, agressions i vexacions personals, danys materials i patrimonials, alteració injustificada i greu de les activitats del centre, possessió de mitjans o substàncies perjudicials per a la salut, etc. Aquestes conductes s'han de considerar especialment greus quan impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats.

Introducció

Els conflictes greus perjudiquen notablement la convivència del centre, perquè generen sentiments d'indefensió, inseguretat i angouxa. Poden afectar qualsevol membre de la comunitat educativa, i es poden produir en el propi centre o en el seu entorn immediat.

A més de les conductes greus esmentades amb anterioritat, també cal considerar els casos protagonitzats per agents externs però relacionats d'alguna manera amb el centre, com són les lesions i baralles amb armes blanques, les amenaces i agressions per part de grups juvenils violents, el tràfic de drogues, l'evidència de maltractaments físics i psicològics, l'abús sexual, el vandalisme i els robatoris importants.

Les normes d'organització i funcionament del centre, tal com indica l'article 24 del [Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius](#), han d'establir les mesures correctores i sancionadores que s'aplicaran davant les faltes o irregularitats comeses pels alumnes, que s'han d'inscriure en el marc de l'acció educativa i han de tenir com a finalitat contribuir a la millora del seu procés educatiu.

Per tal de donar resposta a situacions greument perjudicials per a la convivència com l'assetjament, el ciberassetjament, les conductes d'odi i discriminació, les violències masclistes, i els maltractaments i abusos sexuals en l'àmbit educatiu, el Departament d'Educació ha elaborat protocols de prevenció, detecció i intervenció que ofereixen un circuit sistematitzat, orientacions i recursos per actuar de manera coordinada i eficaç, garantint la seguretat de tots els membres de la comunitat escolar. Cal destacar la importància de, a més de tenir en compte l'edat de l'alumnat, defugir de la improvisació per poder treballar coordinadament amb els professionals del centre i amb els agents educatius de l'entorn.

Aquests protocols recullen que davant d'un conflicte greu, a més de la sanció corresponent, cal tenir en compte la possibilitat d'utilitzar mesures de reparació o de reconciliació per tal de restablir la confiança entre les persones com, entre d'altres, les pràctiques restauratives responsives, o la realització d'activitats d'utilitat social per al centre educatiu o per a la comunitat, així com el disseny d'una intervenció educativa que doni suport a les parts implicades en el conflicte, les seves famílies i el grup classe.

D'acord amb la [Resolució EDU/1753/2020](#), de 16 de juliol, per la qual es modifica la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins del marc del Projecte Educatiu de Centre, els centres educatius, a partir del debat i la reflexió comunitària, poden adaptar a la seva realitat i necessitats específiques els protocols per a la millora de la convivència del Departament d'Educació que considerin oportuns, en funció de la detecció i diagnosi de les necessitats del centre i d'acord amb allò que determinin els documents per a l'organització i la gestió dels centres.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha d'informar la comunitat educativa sobre els protocols en matèria de prevenció i protecció de qualsevol forma de violència (g) i té un paper específic en la comunicació, en la identificació i en la intervenció davant possibles casos de violència escolar (h, i, j).

Per a més informació, consulteu [Petit manual. ERG](#) a la XTEC, concretament:

Dossier 0. Introducció del petit manual de l'ERG en l'àmbit educatiu

Dossier 4. Pràctiques responsives: les reunions restauratives per a casos més greus (p. 30-33)

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Impliquem les famílies en la gestió i resolució dels conflictes greus amb l'alumnat.
- A Sensibilitzem el claustre en la necessitat d'implicar tota la comunitat educativa enfront els conflictes greus.
- A Treballem amb l'alumnat la prevenció i la gestió positiva dels conflictes a l'aula.
- B Detectem els conflictes greus que esdevenen a l'aula.
- B Incorporarem els principis i mesures que garanteixin una bona convivència en el centre al Projecte educatiu i a la resta de documents del centre.
- C Intervenim de forma ràpida i efectiva davant qualsevol conflicte greu.
- C Recollim en les NOFC una normativa clara i eficient referent a les faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre.
- D Analitzem amb els alumnes els conflictes esdevinguts a l'aula per facilitar-ne un procés d'autoaprenentatge.
- D Desenvolupem estratègies per detectar qualsevol fet susceptible de ser considerat com a conflicte greu.
- D Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure accions que facilitin la convivència.
- E Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la resolució de conflictes greus.
- E Implementem els protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació, en cas de necessitat.
- F Disposem d'estratègies concretes per implicar el professorat i altres professionals en la resolució de conflictes greus amb l'alumnat.
- G Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en la resolució dels conflictes greus amb l'alumnat.

Punts forts

- C Ens coordinem amb l'administració local i altres agents territorials per dur a terme actuacions concretes per combatre situacions de risc i conflictes externs.
- F Analitzem i fem un seguiment dels casos de conflictes greus per facilitar un procés d'autoaprenentatge en el centre.
- G Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió i resolució de conflictes.
- H Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió i resolució de casos de conflictes greus.
- I Avaluem les mesures i actuacions realitzades en el centre per fer front als casos de conflictes greus i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts febles

- B Ens coordinem amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques sobre la gestió i el tractament dels conflictes greus.

3.2.3 GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES

Què entenem per conflictes lleus?

Els conflictes lleus són un conjunt d'irregularitats o conductes contràries a les normes de convivència del

centre. Es tracta, majoritàriament, de conductes disruptives a l'aula i situacions de conflicte interpersonal.

Són considerades **conductes contràries a la convivència** totes les tipificades per l'article 37.1 de la [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació](#), quan no siguin de caràcter greu, i també les faltes injustificades d'assistència a classe i de puntualitat.

Introducció

Els conflictes lleus són font de malestar i dificulten el dia a dia en el centre. Són conductes a les quals, sovint, cal dedicar molt de temps i d'esforços i que tenen efectes negatius sobre el clima relacional i sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge. Moltes d'aquestes conductes disruptives es poden evitar o minimitzar plantejant estratègies de gestió eficaç d'aula que inclouen, entre altres, la diversificació de metodologies, el treball en equip, el treball per projectes, les programacions multinivell, etc.

Així mateix, l'adquisició d'estratègies proactives (vegeu el tema **Educar en la Gestió positiva dels conflictes**, en el nivell Valors i actituds, on es desenvolupa un **primer nivell** de desplegament de l'Enfocament Restauratiu Global) possibilita que l'alumnat sigui competent per resoldre el conflicte en la seva fase inicial. En el cas que, malgrat les mesures preventives i proactives tant a nivell individual com grupal, el conflicte es produeixi o persisteixi, caldrà plantejar-se un segon nivell de desplegament de l'ERG i posar en marxa estratègies d'intervenció.

En aquest **segon nivell** que es desenvolupa en aquest tema ens referim a l'ús d'un seguit de pràctiques per a la gestió dels conflictes més quotidians que poden implicar danys a les persones i a les relacions, però que no categoritzàrem com a greus. És important tenir en compte que les pràctiques responsives han d'anar associades al desenvolupament de les pràctiques proactives i les habilitats de pau (Comunicació No Violenta i escolta restaurativa) que són coherents amb els valors de base. Podem identificar les següents **pràctiques o processos restauratius de tipus responsiu**:

- La **conversa restaurativa**, altrament anomenada entrevista restaurativa, requereix la capacitat en habilitats concretes de facilitació que inclouen: domini del procés incorporant els principis restauratius per a la gestió de les relacions i el conflicte, l'ús de les preguntes restauratives, l'ús de l'escolta atenta i la línia de temps pel que fa a la construcció de la història, la identificació de pensaments i [emocions](#), la identificació de les [necessitats](#) de cadascú i la consecució d'acords concrets i realitzables per donar resposta a les necessitats i a la resolució positiva del conflicte.
- Les **reunions restauratives**: la petita reunió restaurativa semiformal, la mediació i també la mediació entre alumnat, es produeix quan convoquem les persones afectades per un conflicte a asseure's i parlar en una trobada conjunta, en el marc del servei de mediació, en el cas que el centre en disposi. Per convocar a les persones a parlar, si el conflicte o l'incident és mínimament greu, caldrà tenir una conversa o entrevista restaurativa prèvia a la trobada conjunta i donar-se les condicions de viabilitat (l'acceptació de responsabilitat, el desig de reparar, el desig de ser reparat). En la mediació, les parts exposen el conflicte i proposen la solució i la persona o persones facilitadores o mediadores s'ocupen principalment d'afavorir i equilibrar la comunicació vetllant pel correcte desenvolupament del procés i de les relacions de respecte i cooperació entre les parts implicades. Les reunions restauratives poden incorporar altres persones a més de les que han estat afectades directament per un conflicte; per exemple, persones de suport, persones afectades secundàries o altres membres de la comunitat. Quan hi ha un dany el facilitador és neutral respecte a les persones i no respecte els fets.

Tant la conversa com les reunions restauratives, petites (amb dues persones) o més grans (amb més de dues persones o un grup gran), es fonamenten en el model de la Belinda Hopkins i com a tècnica de base utilitzen [l'escolta restaurativa](#).

Tot el ventall de pràctiques responsives que disposem poden ser formals o informals en funció de la gravetat dels fets (vegeu el tema **Conflictes greus**, en el nivell de Resolució de conflictes d'aquest document, on es desenvolupa un **tercer nivell** de l'ERG).

En aquest sentit, les Normes d'organització i funcionament de centre han de recollir quines són les irregularitats o conductes contràries a la convivència o conflictes lleus i determinar les mesures correctores i sancionadores oportunes. Aquestes han de tenir un caràcter reparador i restauratiu i, sempre que sigui concordant, poden incloure alguna activitat d'utilitat social per al centre o l'entorn.

D'altra banda, aquestes mesures o processos han de contribuir al procés educatiu dels alumnes de manera que es vetlli per la protecció dels drets dels afectats i s'asseguri el compliment dels seus deures, es garanteixi la continuïtat de les activitats del centre, amb la mínima pertorbació per a l'alumnat i professorat, i s'emprin mecanismes de mediació o altres iniciatives de resolució pacífica dels conflictes, com les pràctiques restauratives, sempre que sigui pertinent.

En darrera instància, davant irregularitats o conductes contràries a la convivència o conflictes lleus, els centres educatius aplicaran els processos educatius que hagin previst en el marc de la seva autonomia, i, en funció de la resposta de l'alumnat, actuaran tal com preveu la normativa i els protocols vigents.

En aquest sentit, té especial rellevància la figura del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional que, entre les seves funcions, ha de fomentar entre la comunitat educativa la utilització de mètodes de resolució pacífica de conflictes amb enfocament restauratiu (d).

Per a més informació, consulteu [Petit manual. ERG a la XTEC](#), concretament:

Dossier 0. Introducció del petit manual de l'ERG en l'àmbit educatiu Dossier 3. Habilitats de pau
Dossier 4. Pràctiques responsives (p. 1-29)

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Impliquem les famílies en la gestió i resolució dels conflictes lleus dels seus fills i filles.
- A Sensibilitzem el claustre en la necessitat i el compromís, davant els conflictes lleus, d'implementar estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes.
- A Treballem amb l'alumnat la prevenció dels conflictes a l'aula.
- B Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, actuacions concretes perquè l'alumnat gestioni els seus conflictes de manera positiva.
- B Incorporem la gestió positiva dels conflictes en els documents del centre.
- C Detectem els conflictes que es donen a l'aula.
- C Recollim en les NOFC com gestionar i resoldre els conflictes de manera positiva.
- D Disposem de protocols, circuits i una estructura organitzativa que faciliten la gestió i resolució dels conflictes al centre.
- D Intervenim de forma ràpida i efectiva davant qualsevol conflicte.
- E Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.
- F Analitzem els conflictes d'aula per tal de fomentar l'autoaprenentatge.
- G Potenciem les xarxes de suport entre l'alumnat de l'aula per gestionar positivament els conflictes entre iguals.
- H Utilitzem la mediació per a la gestió positiva dels conflictes.
- I Disposem d'estratègies concretes per implicar el professorat en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.
- J Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.

Punts forts

- F Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió i resolució positiva de

- conflictes.
- G Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió positiva dels conflictes i la mediació.
- H Avaluem el funcionament dels processos d'intervenció i resolució dels conflictes i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts febles

- B Ens coordinem amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques sobre la gestió i la resolució de conflictes lleus.
- D Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure l'aplicació d'estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes.
- E Disposem d'un servei de mediació escolar.

Punts molt febles

- C Ens coordinem amb les administracions locals per detectar, analitzar i donar resposta als conflictes lleus que es donen a l'entorn dels centres educatius.

3.3 ORGANITZACIÓ DE CENTRE

Un marc organitzatiu que gestioni, faciliti, articuli i doni sentit tant a les actuacions com als processos i que potenciï un clima participatiu, positiu i creatiu. Amb un paper predominant de la comissió de convivència i de la figura del coordinador/a de coeducació, convivència i benestar (COCOBE).

S'hi poden desenvolupar els temes següents:

- Acollida
- Comunicació
- Estructura i gestió de recursos
- Norma
- Participació

3.3.1 ACOLLIDA

Què entenem per acollida?

L'acollida és el conjunt sistemàtic d'actituds i actuacions que el centre educatiu posa en funcionament per acompanyar els nous membres de la comunitat escolar, o els que s'incorporen després de processos d'absència, en la vida i la cultura del centre i, alhora, fer-los partícips dels projectes que s'hi desenvolupen. El centre educatiu ha d'elaborar un Pla d'Acollida que defineixi els procediments a seguir durant l'arribada de nous membres de la comunitat escolar (alumnes, professorat, famílies, PAS, etc.) i ha de crear una estructura organitzativa que permeti plantejar l'acollida com un procés gradual i seqüenciat en el temps, sense quedar restringida a un primer contacte o trobada inicial.

Introducció

Els processos d'acollida mereixen una atenció especial dins el projecte de convivència de centre perquè, com a primer moment de socialització, poden esdevenir un element clau per a la creació de vincles, per establir un bon clima relacional i per afavorir la implicació en el centre de tots els seus membres. En aquest sentit l'acollida no ha de ser entesa com un fet puntual, sinó com un procés continu al llarg de tota la vida escolar.

Aquests processos van adreçats a l'alumnat i les famílies, al professorat i personal de l'administració i serveis que s'incorpora al centre i a altres professionals que hi puguin intervenir, fent una atenció especial a les persones més vulnerables de qualsevol d'aquests col·lectius.

Cal remarcar que és imprescindible tenir en compte l'aspecte emocional de l'acollida inicial, especialment en el cas de l'alumnat nouvingut i de les seves famílies i dels alumnes amb necessitats educatives tant

especials com específiques, per tal de facilitar l'arribada a un entorn de relació i d'aprenentatge nou i promoure l'establiment de vincles que facilitaran el procés d'adaptació al nou entorn educatiu.

D'altra banda, l'acollida a les famílies pot marcar la seva futura participació i implicació en el centre. Perquè les famílies participin del projecte educatiu del centre, cal que el puguin sentir com a propi i ser-ne part activa des d'un primer moment. En aquest sentit, el centre ha de preveure en el seu Pla d'acollida de centre actuacions específiques per a l'acollida de les famílies.

A més a més, l'acollida també ha de contemplar mesures en la reincorporació després de llargs processos d'absència dels alumnes. Per aquest motiu, cal fer un seguiment i acompanyament individualitzat de l'alumnat que es reincorpora al centre i establir les mesures educatives i els compromisos necessaris entre la família, el centre i l'alumne per garantir una correcta adaptació.

Una bona acollida ha d'afavorir i permetre compartir què es fa en el centre, per què es fa i de quina manera, com i quan poden participar les famílies en tot el procés. A més, és un bon moment per conèixer i compartir les expectatives, necessitats, responsabilitats d'ambdues parts i iniciar els primers compromisos, que poden quedar recollits en la carta de compromís educatiu.

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- Disposem de mesures informar i acompanyar el professorat o altres professionals que intervinguin per primer cop a l'aula.
- Preveiem actuacions per afavorir el coneixement mutu i facilitar la cohesió del grup.
- Preveiem mesures específiques per facilitar l'acollida dels alumnes nous al seu grup classe.
- A Acompanyem les noves famílies en el coneixement de l'entorn.
- A Considerem l'acollida com un factor fonamental per a la convivència en els centres i l'èxit educatiu de l'alumnat.
- B Ens coordinem amb les administracions locals per facilitar l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar.
- C Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per facilitar l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar.
- C Preveiem una imatge acollidora del centre.
- E Col·laborem en la creació de projectes que afavoreixen la integració en l'entorn social.

Punts forts

- Contemplem mesures d'acollida específiques per a l'alumnat que es reincorpora a l'aula després d'un període d'absència continuat (malaltia prolongada, absentisme, inassistència al centre, etc.).
- Disposem d'estratègies concretes d'aula per facilitar l'acollida de l'alumnat.
- Disposem d'estratègies concretes per facilitar l'acollida de les famílies en l'àmbit de l'aula. Potenciem les xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida i la integració a l'aula.
- B Recollim la importància de l'acollida en els documents del centre.
- D Tenim en compte els recursos de l'entorn per planificar l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar.
- D Tenim sistematitzats els processos d'acollida per a tot l'alumnat, les seves famílies i per a la resta de la comunitat escolar (professorat, PAS, altres professionals d'intervenció puntual al centre) tant si s'hi incorporen a l'inici com un cop començat el curs.
- E Establim propostes d'actuació específiques per realitzar l'acollida de l'alumnat.
- F Tenim mecanismes específics per acollir l'alumnat nouvingut.
- G Establim propostes d'actuació específiques per realitzar l'acollida de les noves famílies.
- H Establim propostes d'actuació específiques per realitzar l'acollida del professorat nou, PAS i d'altres professionals.

- I Formem la comunitat escolar en destreses i coneixements per dur a terme una bona acollida.
- J Recollim i difonem les bones pràctiques d'acollida que el centre realitza.

Punts febles

- K Avaluem el funcionament del pla d'acollida i ho recollim en la memòria anual del centre.

3.3.2 COMUNICACIÓ

Què entenem per comunicació?

Entenem per comunicació, en general, el fet de transmetre informació. En particular definim la comunicació humana com el procés mitjançant el qual unes persones es posen en contacte amb unes altres. La comunicació produeix –o aspira a produir– un intercanvi, una anada i tornada, una mena d'espiral que aporta més informació i més coneixement i estimula noves comunicacions.

Des d'una perspectiva organitzativa, els centres educatius han de disposar d'uns canals de comunicació que permetin a tothom, o bé accedir a la informació que necessiten en el moment que la necessiten, o bé posar-se en contacte amb les persones que tenen el coneixement.

Introducció

El comportament de les persones que formen part d'una organització, com és el cas d'un centre educatiu, depèn de les informacions que rep i de les relacions que s'estableixen dins la pròpia organització. Una organització disposa d'un bon sistema de comunicació quan tothom, tant les persones que en formen part com els possibles usuaris, coneixen els canals de comunicació existents i com accedir a la informació que l'organització genera. Els centres educatius, com a estructures organitzatives que aprenen, han de disposar d'una estratègia comunicativa, i ser capaços de generar espais per compartir informació i coneixement, per créixer com a organització.

Els centres educatius, a més de tenir dissenyada una estratègia comunicativa, han de vetllar perquè els professionals que hi treballen desenvolupin les habilitats comunicatives necessàries, i contemplin en les seves relacions tant aspectes de llenguatge verbal com no verbal.

Cal destacar també el paper de la llengua catalana com element fonamental de comunicació i cohesió social, sent la llengua comuna de relació en un marc de respecte a la diversitat lingüística.

L'ús de les eines digitals són un recurs imprescindible en els centres per tal de facilitar els processos comunicatius (correu electrònic, repositori de documents compartits, plataformes educatives, web de centre, blocs d'aula, etc.). Les tecnologies de la informació i la comunicació permeten una comunicació fluïda i immediata entre els diferents membres de la comunitat educativa, alhora que faciliten l'accés a la informació.

Mereix especial atenció la comunicació entre l'escola i la família, és a dir, el conjunt sistemàtic d'actuacions i canals que el centre educatiu posa en funcionament amb l'objectiu de compartir la responsabilitat educativa i millorar l'èxit educatiu de l'alumnat i també el funcionament del centre. Cal explicitar a les famílies què fem i per què ho fem en tot moment i, amb el mateix propòsit, conèixer quines són les seves expectatives i opinions.

Un aspecte que cal treballar també és la projecció externa del centre. Cal definir una estratègia comunicativa amb la finalitat de projectar una imatge positiva del centre. El paper de la pàgina web del centre resulta un recurs imprescindible en la societat actual, així com la participació en les xarxes socials.

Marc normatiu

DIAGNOSI**Punts molt forts**

- A Disposem d'espais i canals de comunicació adreçats a les famílies.
- A Fem de l'acció tutorial del grup un espai de comunicació de l'alumnat basat en el respecte i l'assertivitat.
- B Disposem d'espais i canals de comunicació amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques.
- B Fem de l'acció tutorial individual un espai de comunicació personal basat en el respecte mutu i la confiança.
- B Recollim en els documents de centre la política educativa del centre.
- C Disposem d'eines, estratègies i mecanismes de comunicació amb l'alumnat per afavorir el seu procés educatiu.
- C Disposem d'espais i canals de comunicació amb les administracions locals.
- C Disposem de canals i espais de comunicació que permeten a la comunitat escolar expressar-se i compartir informació.
- D Aprofitem els recursos de l'entorn.
- D Disposem de sistemes d'informació i comunicació digitals.
- D Fem de les reunions espais de comunicació efectius i d'aprenentatge organitzatiu.
- E Disposem d'estratègies concretes d'aula per facilitar la comunicació amb les famílies.
- E Disposem d'estratègies i mesures per projectar una imatge positiva del centre.
- F Potenciem les xarxes de suport entre iguals per facilitar la comunicació.
- H Avaluem les mesures destinades a fomentar la comunicació i l'intercanvi d'informació entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts forts

- A Sensibilitzem el claustre sobre la importància dels processos comunicatius en el centre educatiu.
- F Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn la comunicació dins del Pla de Formació de centre.
- G Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de la comunicació.

3.3.3 ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS**Què entenem per estructura i gestió de recursos?**

Per tal de garantir un bon clima de centre són necessàries una estructura i una gestió de recursos que el facilitin.

Entenem per estructura de centre l'organització que afavoreix la planificació, coordinació i seguiment de les activitats previstes per a la consecució de determinats objectius. Aquesta estructura de centre ha de facilitar la participació i la presa de decisions de tota la comunicació escolar.

Entenem per gestió de recursos la implementació eficient i eficaç dels recursos humans i materials del centre educatiu orientats a assolir uns objectius determinats.

Introducció

La comunitat escolar és un organisme viu i dinàmic que cal invitar a participar i implicar-se en un projecte comú. Per a tal fi, cal disposar d'òrgans de gestió i participació (consell escolar, comissions mixtes, consell de delegats, etc.) on estiguin representats els diversos sectors de la comunitat. Aquest òrgans poden facilitar la relació entre el professorat, els alumnes o les famílies i la seva implicació en la vida del centre i això pot incidir directament en el clima de convivència.

En aquest sentit i d'acord amb la [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, els centres educatius han de constituir una comissió de convivència que tindrà

entre les seves funcions col·laborar en la planificació, l'aplicació i el seguiment del Projecte de Convivència. Per aconseguir una estructura organitzativa eficient, cal una delimitació clara de tasques i funcions i una periodicitat de les reunions.

Pel que fa a la gestió de recursos, cal considerar:

- La gestió de recursos humans i materials, és a dir, l'organització i la gestió de les persones (alumnat, docents, famílies i altres professionals), com s'agrupen, quines funcions duen a terme i com es relacionen i la gestió dels materials. En aquest sentit són especialment rellevants aspectes com l'assignació de tutories significativament complexes a professorat novell o no estable, l'excessiu nombre de professors per equip docent o una deficient planificació i organització dels recursos materials poden dificultar el seguiment de l'alumnat així com el seu procés d'aprenentatge en el centre educatiu, amb repercussions negatives en el clima convivencial del centre.
- La gestió del temps i l'espai, és a dir, l'organització i la gestió del temps com a recurs funcional que es concreta bàsicament en l'horari i el calendari i la dels espais "propis", compartits, específics, etc. En aquest sentit, és important tenir en compte aspectes la concentració d'una matèria en una mateixa franja horària (última hora del dia) o la distribució dels cursos més complexos en determinades zones del centre que són factors que poden dificultar la convivència i el procés d'aprenentatge.
- La gestió del coneixement i lideratge, és a dir, el conjunt de metodologies, pràctiques i tecnologies que faciliten la generació i intercanvi de coneixement entre els membres de la comunitat escolar i educativa així com el desenvolupament de les competències
- necessàries per a compartir-lo i utilitzar-lo de la millor manera possible. En aquest sentit, l'estil docent del professorat, així com la seva capacitat de lideratge, són, per últim, altres factors fonamentals per garantir un bon clima de centre que faciliti el procés educatiu i escolar dels alumnes.
- Les normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) són una bona eina per orientar l'estructura de centre i la gestió de recursos amb finalitats convivencials, permeten el desenvolupament del PEC i faciliten l'assoliment dels objectius de centre. Les NOFC, entre altres continguts, recullen els criteris organitzatius dels centres educatius i els criteris i mecanismes pedagògics. Així mateix, han de regular aspectes relacionats amb la participació de la comunitat escolar en la vida del centre.

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'estructura i la gestió dels recursos pel bon clima del centre.
- A Treballem les rutines organitzatives i convencionals a l'aula.
- B Organitzem l'aula en funció de l'alumnat.
- B Recollim en els documents del centre estratègies organitzatives que afavoreixin el clima de centre.
- C Alineem els nostres objectius i actuacions amb els dels projectes comunitaris existents en l'entorn.
- C Apliquem criteris pedagògics en la confecció d'horaris que facilitin un bon clima de centre.
- C Fem partícip l'alumnat en la gestió i funcionament de l'aula.
- D Disposem d'espais de comunicació a l'aula que afavoreixin al màxim una relació positiva.
- D Organitzem els espais per afavorir un bon clima de centre.
- E Establim processos de gestió del coneixement que afavoreixin la millora del funcionament del centre.
- F Potenciem espais i mecanismes de coordinació dels recursos humans.
- G Fomentem un lideratge positiu de l'alumnat en els processos d'aprenentatge.
- H Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'organització i gestió dels

recursos.

- I Avaluem la repercussió en el clima de centre de l'organització i gestió de centre i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts forts

- A Impliquem les famílies en el funcionament i gestió del centre i en els projectes educatius comunitaris.
- B Formem part d'alguna xarxa educativa amb l'entorn.
- D Preveiem espais reals i virtuals (TIC) per potenciar la participació entre els diferents sectors de la comunitat educativa i els agents educatius de l'entorn.
- E Compartim, entre els docents, estratègies d'organització.
- E Tenim un mapa de recursos de la zona educativa de l'entorn, difonem i orientem el seu ús.
- F Fomentem un lideratge positiu del professorat.
- G Formem la comunitat escolar en organització i gestió de centre.
- H Impliquem la família en el funcionament de l'aula.

3.3.4 NORMA

Què implica la gestió participativa de la norma?

La norma és l'instrument regulador de la convivència que té com a finalitat garantir els drets i els deures de tothom.

Les normes formalitzen el necessari clima de respecte, seguretat i cordialitat del centre. Es tradueixen en un seguit de drets i deures, compromisos i responsabilitats que regulen i faciliten la vida al centre.

Els centres educatius han d'elaborar les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC) d'acord amb el que estableix el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. Les NOFC han d'incloure unes propostes compatibles i coherents amb la normativa vigent de rang superior i adaptades a l'especificat de cada centre.

Introducció

A l'hora d'establir el marc normatiu del centre cal, en primer lloc, definir els objectius estratègics i operatius que com a centre es volen assolir. Tot seguit, cal redactar aquelles mesures que afavoreixen la consecució d'aquests objectius i decidir, si pot ser, per consens. Cal preveure la normativa necessària per al seu compliment, que ha de tenir valor educatiu i eficàcia dissuasiva. En aquest sentit, cal no confondre les normes amb simples orientacions. Les normes han de ser poques i clares, consistents i coherents, i han d'ajudar a entendre, assumir i reconèixer els límits. Han de ser públiques i conegudes per tothom, s'han de complir sense excepcions i s'han de revisar periòdicament.

Per interioritzar les normes i vetllar pel seu compliment és important participar en la seva elaboració i debat. Per tant, quantes més persones i col·lectius diferents (alumnat, professorat, familiars, altres professionals, persones d'altres cultures, etc.) participin en aquest procés, més efectiu serà. D'altra banda, la gestió participativa d'aquestes normes comporta, a més de la implicació en la seva elaboració, el seu compliment per part de les persones afectades. El seu caràcter educatiu promou, també, l'educació per a l'assumpció de les conseqüències dels propis actes i la capacitat de plantejar-hi alternatives.

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- B Recollim en els documents del centre la concreció de les normes de convivència.
- B Tenim normes d'aula clares i concretes.
- C Elaborar les normes d'aula amb l'alumnat.

- C Establir un protocol de difusió i aplicació de les normes de convivència en el centre i les conseqüències del seu incompliment.
- D Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixin la interiorització i acceptació de la norma.
- F Donem responsabilitat a l'alumnat en el compliment de la norma.
- F Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de les normes de convivència.

Punts forts

- A Eduquem en el sentit de la norma.
- A Impliquem les famílies en l'elaboració, gestió i difusió de la norma.
- A Sensibilitzem el claustre sobre la importància del valor educatiu i participatiu de la norma.
- C Ens coordinem amb les administracions locals per procurar que l'alumnat conegui les normes ciutadanes en aquells àmbits que l'afecten.
- D Ens coordinem amb els diferents agents de l'entorn per donar coherència a la normativa que incideix directament en els infants i joves.
- D Preveiem espais de seguiment i valoració del funcionament de les normes.
- E Fem explícites aquelles normes tàcites de comportament entre l'alumnat que entorpeix el bon funcionament i el clima de convivència de l'aula (per exemple, l'encobriment d'actes no desitjables).
- E Formem la comunitat escolar en organització i gestió de centres en relació amb el clima escolar.
- G Avaluem les mesures destinades a fomentar el coneixement i el compliment de les normes i ho recollim en la memòria anual del centre.
- G Valorem i revisem periòdicament les normes d'aula.
- H Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en el compliment de les normes.

Punts febles

- B Ens coordinem amb altres centres de l'entorn per intercanviar experiències i pràctiques sobre l'elaboració i aplicació de la norma.

3.3.5 PARTICIPACIÓ

Què entenem per participació?

Participar és ser i sentir-se part d'una organització en la qual es considera part activa. La participació és una manera d'unir esforços, de generar sentiment de comunitat i de crear un ambient inclusiu.

En l'àmbit educatiu participar vol dir, sobretot, ser protagonista del propi procés educatiu. La participació educativa és el camí per avançar en processos comunitaris de treball i d'aprenentatge en xarxa, orientats a l'èxit educatiu, a l'afavoriment de la convivència i a la millora de l'entorn.

Introducció

Els centres educatius han de promoure la participació de tota la comunitat educativa i crear les condicions perquè pugui ser una realitat quotidiana en la vida del centre. Aprendre a participar, tant en la construcció dels coneixements a l'aula com en la vida del centre i de l'entorn, requereix actuacions i metodologies orientades a desenvolupar competències personals per formar persones responsables i una ciutadania compromesa i solidària.

D'altra banda, és molt clar que se n'aprèn participant; per això la participació vol estructures que la facilitin i pràctiques que hi invitin. El centre educatiu ha de guiar l'exercici dels drets vinculats a la participació de l'alumnat: a la informació, a la llibertat d'expressió, a la llibertat de reunió i d'associació.

Cal promoure estratègies que ajudin i motivin l'alumnat a participar en les activitats de l'aula, del centre i de l'entorn i cal que hi hagi coherència entre aquests tres àmbits. Les normes d'organització i funcionament dels centres han de determinar formes de participació dels alumnes que facilitin la seva presència en la vida del centre, el diàleg i la coresponsabilització, n'afavoreixin el compromís en l'activitat educativa i propiciïn la seva formació en els hàbits democràtics de convivència.

D'altra banda, la participació de les famílies en el centre educatiu és un factor determinant en l'èxit educatiu dels fills i filles. Per a tal fi, la carta de compromís educatiu és l'instrument que estableix el marc de comunicació i de participació entre el centre educatiu i la família per dur a terme una acció coherent i coordinada en el desenvolupament personal, acadèmic i social de cada infant i jove.

Així mateix, l'aplicació informàtica [Escola i Famílies](#) ofereix als centres elements de diagnosi, propostes d'actuacions i recursos per facilitar la participació de la família en els processos educatius dels fills i en el funcionament del centre.

Marc normatiu

DIAGNOSI

Punts molt forts

- A Disposem d'estratègies concretes per facilitar la participació de l'alumnat en la gestió i organització de l'aula.
- A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de la participació i implicació de la comunitat escolar en els processos educatius.
- B Recollim en els documents de centre els canals i les formes de participació de la comunitat escolar.
- C Preveiem un calendari i espais físics i virtuals per tal de facilitar les reunions de les associacions del centre i els diversos òrgans de participació de la comunitat escolar.
- C Utilitzem metodologies que fomentin la participació de l'alumnat.
- D Potenciem la coresponsabilitat i la participació de tots els membres de la comunitat escolar.
- E Tenim en compte els recursos de l'entorn en la tasca educativa.
- F Establim propostes d'actuació específiques per fomentar la participació de l'alumnat en el centre.
- I Recollim i difonem les bones pràctiques en participació realitzades en el centre.
- J Avaluem el funcionament de la participació i ho recollim en la memòria anual del centre.

Punts forts

- A Impliquem les famílies en els projectes educatius i les actuacions de l'entorn.
- B Disposem d'estratègies concretes d'aula per facilitar la participació de les famílies.
- B Promovem les xarxes de centre.
- C Ens coordinem amb l'administració local per promoure la participació de tots els membres de la comunitat escolar en projectes comunitaris.
- D Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per promoure la participació de tots els membres de la comunitat escolar.
- D Estimulem la participació de l'alumnat en el seu propi procés educatiu com, per exemple, en el seguiment i en l'avaluació de les activitats a l'aula.
- E Establim propostes d'actuació específiques per fomentar la participació del professorat, PAS i professionals d'atenció educativa en el centre.
- G Establim propostes d'actuació específiques per fomentar la participació de les famílies en el centre.
- H Formem la comunitat escolar en temes de participació dins del Pla de Formació de centre.

4. OBJECTIUS

Objectiu general	Objectiu específic
1. Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.	1.1 Sensibilitzar la comunitat escolar de la necessitat d'elaborar un Projecte de convivència amb la implicació i el compromís de tots els agents educatius. (Centre) 1.2 Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre. 1.5 Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.
2. Ajudar cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.	2.1 Potenciar les competències socioemocionals. 2.2 Potenciar les habilitats i competències necessàries per a la gestió positiva dels conflictes. 2.3 Educar infants i joves en el desenvolupament d'uns valors instrumentals (respecte, esforç, responsabilitat, etc.) que els permetin formar-se com a futurs ciutadans responsables i compromesos. 2.4 Potenciar la competència social i ciutadana de l'alumnat. 2.5 Educar en el valor de la norma i potenciar la participació de l'alumnat en la seva elaboració.
3. Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.	3.1 Garantir l'òptima incorporació dels nous membres de la comunitat escolar. 3.2 Promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits. 3.4 Potenciar l'educació intercultural. 3.6 Promoure la participació de l'alumnat en les activitats complementàries, extraescolars i de lleure educatiu de l'entorn.
4. Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.	4.1 Sensibilitzar la comunitat escolar en la importància del valor del diàleg i la gestió positiva dels conflictes.
5. Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.	5.2 Formar les persones perquè siguin capaces d'informar-se, entendre i analitzar críticament situacions de conflicte social, de violència i de pau. 5.3 Elaborar una estructura organitzativa i una gestió de recursos que afavoreixin la convivència i el clima escolar.

5. ACTUACIONS PREVISTES

5.1 VALORS I ACTITUDS

Temes:

- Coeducació
- Educació intercultural
- Educació per la pau
- Educació socioemocional
- Educar en el respecte
- Educar en la gestió positiva dels conflictes
- Educar en l'esforç i la responsabilitat

Coeducació

Àmbit	Actuacions
Centre	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustrs, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) per compartir la necessitat de treballar la coeducació. (Centre)
Aula	A10 Realitzar activitats vinculades amb campanyes d'organismes que treballen per la igualtat de gènere i la prevenció de la violència masclista i la LGTBIfòbia (Estimar no fa mal, Dia internacional de la Dona, Dia internacional LGBTI, Dia internacional contra la violència envers la dona, etc.).
Entorn	B1 Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes que fomentin la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència i la prevenció de la violència masclista i per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere. B2 Fer jornades d'intercanvi d'experiències i estratègies al voltant de la coeducació.

Educació intercultural

Àmbit	Actuacions
Centre	E2 Reflexionar i compartir, a nivell col·lectiu, sobre les habilitats cognitives pel que fa a la consciència intercultural, a la comprensió de la pròpia cultura i al pluralisme cultural. E3 Difondre les activitats formatives d'Educació Intercultural de Catalunya.
Entorn	A1 Utilitzar els recursos i orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a l'educació en valors i orientar-ne l'ús.

Educació per la pau

Àmbit	Actuacions
Entorn	B1 Participar en xarxes de centres, tant a escala local com global, que treballin la cultura de la pau i intercanviar-ne experiències.

Educació socioemocional

Àmbit	Actuacions
-------	------------

Centre	D2 Disposar de recursos i materials que ajudin al desenvolupament socioemocional i comunicatiu. D3 Disposar d'estratègies per recollir, canalitzar i tractar situacions de tensió emocional de l'alumnat (pors i tabús, pèrdua i dol, vida i mort).
Aula	F2 Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents al seguiment i acompanyament escolar i l'educació en valors dels fills, i orientar-ne l'ús.

Educar en el respecte

Àmbit	Actuacions
Centre	Acompanyar els i les docents per oferir-los eines per a la millora del benestar emocional de l'alumnat. (Centre)
Aula	Desenvolupar competències, habilitats i capacitats dels infants i joves per al desenvolupament emocional. (Centre)

Educar en la gestió positiva dels conflictes

Àmbit	Actuacions
Aula	E3 Garantir que a cada aula hi hagi alumnat format en enfocament restauratiu (Centre)
Entorn	B1 Impulsar l'intercanvi d'experiències en relació a l'educació en la gestió positiva dels conflictes entre els centres educatius d'un territori.

Educar en l'esforç i la responsabilitat

Àmbit	Actuacions
Centre	B6 Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin els valors de l'esforç i la responsabilitat entre l'alumnat, i el compromís tant individual com col·lectiu. C4 Fomentar la participació del centre en convocatòries i concursos que estimulin l'afany de superació. C5 Fomentar la participació del centre en campanyes de solidaritat que estimulin el compromís cívic.

5.2 RESOLUCIÓ DE CONFLICTES**Temes:**

- Absentisme
- Conflictes greus
- Gestió i resolució positiva dels conflictes

Absentisme

Àmbit	Actuacions
Àmbit	E5 Programar itineraris específics i/o plans individuals per facilitar la incorporació de l'alumnat després d'un període d'absentisme.

Àmbit	C1 Recollir en temps real i informatitzar les faltes d'assistència de l'alumnat. C2 Comunicar a les famílies de forma immediata qualsevol falta d'assistència dels alumnes no justificada prèviament (via telefònica, sms, e-mail, etc.). C3 Afegir al registre de les faltes d'assistència dades qualitatives (possibles causes, circumstàncies, processos, etc.) que permetin l'anàlisi i el seguiment de l'alumnat.
--------------	--

Conflictes greus

Àmbit	Actuacions
Centre	D2 Implicar l'alumnat en la detecció de possibles conflictes. F2 Analitzar el nombre i la tipologia de conflictes que es donen en l'àmbit escolar per dissenyar estratègies de prevenció, detecció i intervenció. F4 Garantir que les mesures correctores i sancionadores incloguin accions educatives.
Aula	A2 Actuar abans que l'acumulació de diversos conflictes lleus esdevingui un conflicte greu. A3 Donar a conèixer les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment. B1 Utilitzar pautes d'observació amb indicadors per a la detecció de situacions de violència (assetjament, ciberassetjament, conductes d'odi i discriminació, violències masclistes, maltractament, etc.), recollits en els protocols per a la millora de la convivència.
Entorn	A4 Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats que facilitin a les famílies indicadors de detecció i pautes d'actuació sobre situacions de risc per als seus fills (consum d'alcohol i drogues, mal ús de les tecnologies, assetjament entre iguals, violència xenòfoba o de gènere, etc.). B1 Intercanviar experiències i estratègies al voltant de la gestió i el tractament dels conflictes greus.

Gestió i resolució positiva dels conflictes

Àmbit	Actuacions
Aula	C2 Fer un recull sistemàtic dels conflictes d'aula i els elements que en facilitaran l'anàlisi (lloc, moment, tasca, etc.). E2 Crear un espai de reflexió compartida docent - alumne per tractar les situacions conflictives que es donen a l'aula.
Entorn	A1 Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment (mesures correctores i sancions). A2 Recollir informació i comunicar-se amb les famílies d'alumnes implicats en conflictes lleus o que tinguin conductes disruptives per tal de fer-les copartípeps en la seva gestió i resolució. B1 Intercanviar experiències i estratègies al voltant de la gestió i el tractament dels conflictes lleus.

5.3 ORGANITZACIÓ DE CENTRE**Temes:**

- Acollida
- Comunicació
- Participació

Acollida

Àmbit	Actuacions
Centre	C3 Crear un clima de confiança en les entrevistes inicials i en els primers contactes amb el centre. D1 Elaborar un pla d'acollida per als diferents membres de la comunitat escolar des d'una perspectiva global, no només com un moment concret i aïllat en el temps, sinó com a part important d'un procés més llarg de relació i col·laboració. D6 Disposar de diferents models d'entrevista que faciliti la recollida de la informació necessària per acollir els diversos membres de la comunitat escolar.
Entorn	D1 Utilitzar els recursos de l'entorn per millorar el procés d'acollida (mediadors, treballadors socials, promotors escolars, etc.). D3 Informar dels recursos de l'entorn als professionals que s'incorporen al centre (centre de recursos, biblioteques, serveis socials, etc.).

Comunicació

Àmbit	Actuacions
Aula	D4 Educar en l'ús responsable de les tecnologies de la informació i comunicació seguint les orientacions del Pla TAC (Internet Segura).

Participació

Àmbit	Actuacions
Centre	F1 Afavorir la participació de l'alumnat en la vida del centre creant comissions, equips de treball, juntes de delegats, etc.
Aula	D1 Fomentar els processos d'autoavaluació entre l'alumnat.
Entorn	E4 Convidar agents educatius de l'entorn a participar en les activitats formatives del centre.

6. PLANIFICACIÓ

Temes	Actuacions	Recursos	Responsables	Temporització
Absentisme	C1 Recollir en temps real i informatitzar les faltes d'assistència de l'alumnat.	Espai historial TokApp	Equip Directiu	Del 01/09/2024 al
Absentisme	C2 Comunicar a les famílies de forma immediata qualsevol falta d'assistència dels alumnes no justificada prèviament (via telefònica, sms, e-mail, etc.).	Notificar les absències i retards a través de la plataforma TokApp.	Tutor/a o especialista	Del 01/09/2024 al
Absentisme	C3 Afegir al registre de les faltes d'assistència dades qualitatives (possibles causes, circumstàncies, processos, etc.) que permetin l'anàlisi i el seguiment de l'alumnat.	Justificar les faltes a través de la plataforma TokApp	Tutor/a o especialista	Del 01/09/2024 al
Absentisme	E5 Programar itineraris específics i/o plans individuals per facilitar la incorporació de l'alumnat després d'un període d'absentisme.	Elaborar un pla o contracte de treball després d'aquest període d'absentisme.	Tutors/es	
Acollida	C3 Crear un clima de confiança en les entrevistes inicials i en els primers contactes amb el centre.	Suport a la primera acollida	Equip Directiu	
Acollida	D1 Elaborar un pla d'acollida per als diferents membres de la comunitat escolar des d'una perspectiva global, no només com un moment concret i aïllat en el temps, sinó com a part important d'un procés més llarg de relació i col·laboració.	Dossier de mestres	Equip Directiu	

Acollida	D1 Utilitzar els recursos de l'entorn per millorar el procés d'acollida (mediadors, treballadors socials, promotors escolars, etc.).	Recurs	Equip Directiu	Del 01/09/2024 al 23/06/2025
Acollida	D3 Informar dels recursos de l'entorn als professionals que s'incorporen al centre (centre de recursos, biblioteques, serveis socials, etc.).	Actualitzar Pla d'Acollida dins del Projecte Educatiu de Centre.	Equip Directiu i COCOBE	Del 01/09/2024 al 30/06/2025
Acollida	D6 Disposar de diferents models d'entrevista que faciliti la recollida de la informació necessària per acollir els diversos membres de la comunitat escolar.	Guia d'entrevista a les famílies	Director	Del 01/09/2024 al 30/06/2025
Coeducació	A10 Realitzar activitats vinculades amb campanyes d'organismes que treballen per la igualtat de gènere i la prevenció de la violència masclista i la LGTBIfòbia (Estimar no fa mal, Dia internacional de la Dona, Dia internacional LGBTI, Dia internacional contra la violència envers la dona, etc.).	Recurs Infantil/Recurs Cicle Inicial / Recurs Cicle Mitjà / Recurs Cicle Superior	Tutor/a o especialista	
Coeducació	B1 Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes que fomentin la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència i la prevenció de la violència masclista i per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.	Recurs	Centre	Del 01/09/2024 al 30/06/2025

Coeducació	B2 Fer jornades d'intercanvi d'experiències i estratègies al voltant de la coeducació.	Formació	Coordinador/a COCOBE	Del 01/09/2024 al 30/06/2025
Coeducació	Programar actuacions específiques de sensibilització (clauses, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) per compartir la necessitat de treballar la coeducació. (Centre)	Formació al claustre sobre coeducació de la Xarxa SAI/SIAD	Equip Directiu i COCOBE	Del 07/04/2025 al 07/04/2025
Comunicació	D4 Educar en l'ús responsable de les tecnologies de la informació i comunicació seguint les orientacions del Pla TAC (Internet Segura).	Xerrada Mossos d'Esquadra sobre Internet Segura	Equip Directiu	
Conflictes greus	A2 Actuar abans que l'acumulació de diversos conflictes lleus esdevingui un conflicte greu.	Registre d'incidències	Tutor/a o especialista	
Conflictes greus	A3 Donar a conèixer les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.	Registre d'incidències	Tutor/a o especialista	
Conflictes greus	A4 Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats que facilitin a les famílies indicadors de detecció i pautes d'actuació sobre situacions de risc per als seus fills (consum d'alcohol i drogues, mal ús de les tecnologies, assetjament entre iguals, violència xenòfoba o de gènere, etc.).	Xerrada Mossos d'Esquadra	Equip Directiu	

Conflictes greus	B1 Intercanviar experiències i estratègies al voltant de la gestió i el tractament dels conflictes greus.	Comptar amb l'assessorament de la Unitat de suport a la convivència escolar (USCE)	Equip Directiu i COCOBE	
Conflictes greus	B1 Utilitzar pautes d'observació amb indicadors per a la detecció de situacions de violència (assetjament, ciberassetjament, conductes d'odi i discriminació, violències masclistes, maltractament, etc.), recollits en els protocols per a la millora de la convivència.	Recurs Departament d'Educació	Equip Directiu i COCOBE	
Conflictes greus	D2 Implicar l'alumnat en la detecció de possibles conflictes.	Xerrada Mossos d'Esquadra	Equip Directiu	
Conflictes greus	F2 Analitzar el nombre i la tipologia de conflictes que es donen en l'àmbit escolar per dissenyar estratègies de prevenció, detecció i intervenció.	Quadern de registre de conductes i observacions d'aula	Tutor/a	Del 01/09/2024 al 30/06/2025
Conflictes greus	F4 Garantir que les mesures correctores i sancionadores incloguin accions educatives.	Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu	Equip Directiu i COCOBE	Del 01/09/2024 al 30/06/2025
Educació intercultural	A1 Utilitzar els recursos i orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a l'educació en valors i orientar-ne l'ús.	Recurs	Equip Directiu	

Educació intercultural	E2 Reflexionar i compartir, a nivell col·lectiu, sobre les habilitats cognitives pel que fa a la consciència intercultural, a la comprensió de la pròpia cultura i al pluralisme cultural.	Recurs	Claustre	
Educació intercultural	E3 Difondre les activitats formatives d'Educació Intercultural de Catalunya.	Recurs	Equip Directiu	
Educació per la pau	B1 Participar en xarxes de centres, tant a escala local com global, que treballin la cultura de la pau i intercanviar-ne experiències.	Recull en xarxa d'enllacos multimèdia del DNIP	COCUBE	
Gestió i resolució positiva dels conflictes	A1 Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment (mesures correctores i sancions).	NOFC	Equip Directiu i COCUBE	
Gestió i resolució positiva dels conflictes	A2 Recollir informació i comunicar-se amb les famílies d'alumnes implicats en conflictes lleus o que tinguin conductes disruptives per tal de fer-les copartípeps en la seva gestió i resolució.	Recull d'evidències a l'aula	Equip Directiu i COCUBE	
Gestió i resolució positiva dels conflictes	B1 Intercanviar experiències i estratègies al voltant de la gestió i el tractament dels conflictes lleus.	Webinars temàtics COCUBE	COCUBE	
Gestió i resolució positiva dels conflictes	C2 Fer un recull sistemàtic dels conflictes d'aula i els elements que en facilitaran l'anàlisi (lloc, moment, tasca, etc.).	Elaborar un dossier: Observacions d'aula	Tutor/a	

Gestió i resolució positiva dels conflictes	E2 Crear un espai de reflexió compartida docent - alumne per tractar les situacions conflictives que es donen a l'aula.	Reflexió personal de l'alumnat	Tutor/a o especialista	
Educació socioemocional	D2 Disposar de recursos i materials que ajudin al desenvolupament socioemocional i comunicatiu.	Formació del projecte Escolta'm: tutoria personalitzada	Claustre	Del 01/09/2025 al
Educació socioemocional	D3 Disposar d'estratègies per recollir, canalitzar i tractar situacions de tensió emocional de l'alumnat (pors i tabús, pèrdua i dol, vida i mort).	Actualitzar el document de protocol de dol	COCBE	Del 01/09/2024 al 30/06/2025
Educació socioemocional	F2 Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents al seguiment i acompanyament escolar i l'educació en valors dels fills, i orientar-ne l'ús.	Espai Famílies (benestar digital, hàbits saludables, acompanyament emocional...) Enquesta de benestar emocional de l'alumnat	Claustre	Del 01/09/2024 al 30/06/2025
Educar en el respecte	Acompanyar els i les docents per oferir-los eines per a la millora del benestar emocional de l'alumnat. (Centre)	Formació a tot el claustre: Programa de benestar emocional: "Benestar per estar bé" .	COCBE	
Educar en el respecte	Desenvolupar competències, habilitats i capacitats dels infants i joves per al desenvolupament emocional. (Centre)	Formació al grup/classe del programa "Benestar per Estar bé" .	COCBE	
Participació	D1 Fomentar els processos d'autoavaluació entre l'alumnat.	Informes d'autoavaluació del 2n trimestre	Tutor/a o especialista	Del 08/01/2025 al 11/04/2025

Participació	E4 Convidar agents educatius de l'entorn a participar en les activitats formatives del centre.	Xerrada dels Mossos d'Esquadra	Equip Directiu	
Participació	F1 Afavorir la participació de l'alumnat en la vida del centre creant comissions, equips de treball, juntes de delegats, etc.	Recurs: Assemblea de delegats/des	Cap d'Estudis	Del 01/09/2024 al 30/06/2025
Educar en la gestió positiva dels conflictes	B1 Impulsar l'intercanvi d'experiències en relació a l'educació en la gestió positiva dels conflictes entre els centres educatius d'un territori.	Webinars temàtics COCOBE Conceptes bàsics per a la detecció i l'actuació d'assatjament escolar.	COCOBE	Del 01/07/2025 al 15/04/2025
Educar en la gestió positiva dels conflictes	E3 Garantir que a cada aula hi hagi alumnat format en enfocament restauratiu (Centre)	Dossier: Pràctiques restauratives a l'aula.	Tutors/es	
Educar en la gestió positiva dels conflictes	E3 Garantir que a cada aula hi hagi alumnat format en enfocament restauratiu (Centre)	Dossier: Pràctiques restauratives a l'aula	Tutors/es	
Educar en l'esforç i la responsabilitat	B6 Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin els valors de l'esforç i la responsabilitat entre l'alumnat, i el compromís tant individual com col·lectiu.	Recurs pel Pla d'Acció Tutorial	Tutors/es	Del 01/09/2024 al 30/06/2025
Educar en l'esforç i la responsabilitat	C4 Fomentar la participació del centre en convocatòries i concursos que estimulin l'afany de superació.	Certamen de lectura en veu alta Proves Cangur Concurs de fotografia matemàtica d'ABEAM	Equip Directiu	Del 01/09/2024 al 30/06/2025

Educar en l'esforç i la responsabilitat	C5 Fomentar la participació del centre en campanyes de solidaritat que estimulin el compromís cívic.	Cursa Electrònica : Participació del projecte sostenible de residus electrònics	Equip Directiu	Del 01/10/2024 al 13/12/2024
---	--	---	----------------	------------------------------

7. INDICADORS

Objectiu específic	Indicadors
1.1 Sensibilitzar la comunitat escolar de la necessitat d'elaborar un Projecte de convivència amb la implicació i el compromís de tots els agents educatius. (Centre)	• Relació d'actuacions de sensibilització per a cada sector de la comunitat escolar
1.2 Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre.	• Existència d'una diagnosi sobre la situació de la convivència al centre • Relació de sectors participants en la diagnosi
1.5 Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.	• Oferta d'accions formatives en matèria de convivència adreçades als diferents sectors de la comunitat escolar • Percentatge de professorat format en temes de convivència
2.1 Potenciar les competències socioemocionals.	• Inclusió en el currículum d'accions per potenciar les competències socioemocionals de l'alumnat • Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'actuacions per desenvolupar les competències socioemocionals de l'alumnat • Cursos en els quals es desenvolupen accions per formar en competència socioemocional
2.2 Potenciar les habilitats i competències necessàries per a la gestió positiva dels conflictes.	• Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'actuacions per treballar la gestió positiva dels conflictes • Relació d'estratègies del centre que afavoreixen la gestió positiva dels conflictes (racó de diàleg, servei de mediació, tutoria compartida, pràctiques restauratives, etc.)
2.3 Educar infants i joves en el desenvolupament d'uns valors instrumentals (respecte, esforç, responsabilitat, etc.) que els permetin formar-se com a futurs ciutadans responsables i compromesos.	• Relació d'actuacions orientades a l'educació en valors • Relació d'actuacions que promouen l'ajuda entre iguals en el centre
2.4 Potenciar la competència social i ciutadana de l'alumnat.	• Inclusió en el currículum d'accions orientades a potenciar l'anàlisi crítica i la presa de decisions • Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a potenciar l'anàlisi crítica i la presa de decisions • Nombre d'alumnes que realitza Servei Comunitari

2.5 Educar en el valor de la norma i potenciar la participació de l'alumnat en la seva elaboració.	• Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a educar sobre el valor de la norma per a la convivència • Participació de l'alumnat en l'elaboració de les normes d'aula en el marc de l'acció tutorial • Existència d'espais perquè els delegats dels alumnes participin en l'elaboració de les normes de centre
3.1 Garantir l'òptima incorporació dels nous membres de la comunitat escolar.	• Existència i difusió de protocols d'acollida de qualsevol membre de la comunitat escolar (alumnat, famílies, professorat, PAS, etc.) • Us d'enquestes per valorar el grau de satisfacció del procés d'acollida, adreçades als diversos sectors de la comunitat • Relació d'activitats en el marc de l'acció tutorial per a l'acollida del nou alumnat (activitats de presentació del centre, alumnes padrins, activitats inter-etapes, etc.) • Existència d'un protocol específic per a l'acollida de l'alumnat nouvingut i les seves famílies
3.2 Promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits.	• Relació d'estratègies metodològiques a l'aula que afavoreixen la interrelació dels alumnes • Relació d'accions orientades a fomentar el coneixement mutu • Relació d'accions per visibilitzar les diferents cultures existents al centre • Existència d'una orientació acadèmica i professional no estereotipada per raons de gènere, origen o altres condicions personals i/o socials • Existència d'unes pautes d'ús de llenguatge inclusiu que donin el mateix protagonisme a tot l'alumnat
3.4 Potenciar l'educació intercultural.	• Incorporació de la perspectiva intercultural a les àrees o matèries del currículum • Relació d'accions per visibilitzar la diversitat existent al centre
3.6 Promoure la participació de l'alumnat en les activitats complementàries, extraescolars i de lleure educatiu de l'entorn.	• Percentatge d'alumnes que realitzen activitats complementàries en el centre educatiu • Percentatge d'alumnes que realitzen activitats extraescolars en el centre educatiu • Percentatge d'alumnes que realitzen activitats de lleure en el centre educatiu • Inclusió en el Pla d'acció tutorial de la difusió a l'alumnat i les seves famílies de l'oferta de lleure educatiu de la zona

4.1 Sensibilitzar la comunitat escolar en la importància del valor del diàleg i la gestió positiva dels conflictes.	• Relació d'actuacions de sensibilització portades a terme en el centre
5.2 Formar les persones perquè siguin capaces d'informar-se, entendre i analitzar críticament situacions de conflicte social, de violència i de pau.	• Incorporació en el currículum de continguts sobre els drets humans i la comprensió crítica del món • Percentatge de professorat format sobre drets humans i cultura de la pau
5.3 Elaborar una estructura organitzativa i una gestió de recursos que afavoreixin la convivència i el clima escolar.	• Existència de mesures per a l'acció tutorial compartida dins els equips docents (cotutories, tutors referents, etc.) • Existència d'estratègies per promoure la tutoria entre iguals • Existència de pautes d'organització dels espais per afavorir la convivència • Existència d'espais de relació informal per als diferents col·lectius del centre